

Brussel, 7 december 2021
(OR. en)

14594/21

**Interinstitutioneel dossier:
2020/0365 (COD)**

PROCIV 160	RELEX 1041
ENV 956	ENER 539
JAI 1329	HYBRID 76
SAN 717	TRANS 720
COSI 243	CYBER 319
CHIMIE 124	TELECOM 450
ENFOPOL 481	ESPACE 121
RECH 549	ATO 88
CT 166	CSC 427
DENLEG 97	ECOFIN 1194
COTER 164	

NOTA I/A-PUNT

van:	het voorzitterschap
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
nr. Comdoc.:	14262/20 + ADD 1
Betreft:	Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de weerbaarheid van kritieke entiteiten – Algemene oriëntatie

I. INLEIDING

1. Op 16 december 2020 heeft de Commissie een voorstel aangenomen voor een richtlijn betreffende de weerbaarheid van kritieke entiteiten (de "CER-richtlijn")¹, teneinde de kritieke entiteiten die van fundamenteel belang zijn voor de werking van de economie minder kwetsbaar te maken. Het voorstel strekt tot intrekking en vervanging van de huidige richtlijn inzake de identificatie van Europese kritieke infrastructuren (de "ECI-richtlijn")².

¹ Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de weerbaarheid van kritieke entiteiten. Doc. 14262/20 + ADD 1.

² Richtlijn 2008/114/EG van de Raad van 8 december 2008 inzake de identificatie van Europese kritieke infrastructuren, de aanmerking van infrastructuren als Europese kritieke infrastructuren en de beoordeling van de noodzaak de bescherming van dergelijke infrastructuren te verbeteren.

2. Met het voorstel komt de Commissie tegemoet aan de maatregelen waarom de Raad heeft verzocht in zijn conclusies van 10 december 2019 over extra inspanningen ter versterking van de weerbaarheid en bestrijding van hybride dreigingen³.
3. Het voorstel is gebaseerd op artikel 114 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU). Het voorstel beoogt een grotere weerbaarheid van kritieke entiteiten die essentiële diensten leveren voor vitale maatschappelijke functies of economische activiteiten op de interne markt.
4. In het Europees Parlement is de voor het voorstel bevoegde Commissie de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (LIBE). De Commissie LIBE heeft het verslag van de rapporteur op 18 oktober 2021 goedgekeurd (aangenomen door de plenaire vergadering op 20 oktober 2021)⁴.
5. Het Europees Economisch en Sociaal Comité heeft op 27 april 2021 zijn advies goedgekeurd⁵.
6. Het Comité van permanente vertegenwoordigers heeft in februari 2021 besloten het Europees Comité van de Regio's over dit voorstel te raadplegen. Het Europees Comité van de Regio's heeft op 1 juli 2021 advies uitgebracht⁶.
7. De Europese Toeziçthouder voor gegevensbescherming heeft op 13 augustus 2021 advies uitgebracht⁷.
8. Het voorstel voor de CER-richtlijn is besproken tijdens de informele videoconferentie van de ministers van Binnenlandse Zaken van 12 maart 2021 en tijdens de zitting van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken van 7 en 8 juni 2021. In beide gevallen wisselden de ministers van gedachten op basis van kaderdocumenten van het voorzitterschap⁸. De ministers waren ingenomen met de belangrijkste doelstellingen van het voorstel, waaronder de algemene doelstelling om de weerbaarheid van de Unie te vergroten, en met de ambitie om het toepassingsgebied van de eerdere ECI-richtlijn uit te breiden.

³ Doc. 14972/19.

⁴ Doc. A9-0289/2021.

⁵ Doc. 8416/21.

⁶ Doc. 10580/21.

⁷ Doc. 11280/21.

⁸ Doc. 6630/21, 8969/21.

9. In zijn conclusies van 21-22 oktober 2021 riep de Europese Raad op om de werkzaamheden met betrekking tot het voorstel voor de richtlijn betreffende de weerbaarheid van kritieke entiteiten⁹ voort te zetten.
10. De wijzigingen in de tekst in de bijlage ten opzichte van de desbetreffende delen van het Commissievoorstel zijn **vetgedrukt en onderstreept** en zijn aangegeven met [...].

II. WERKZAAMHEDEN IN DE VOORBEREIDENDE INSTANTIES VAN DE RAAD

11. In de Raad is het voorstel besproken in een specifieke samenstelling van de Groep civiele bescherming, die gewijd is aan de richtlijn weerbaarheid kritieke entiteiten (hierna "PROCIV-CER"). De bespreking van het voorstel begon op 18 februari, onder het Portugese voorzitterschap, toen het samen met de effectbeoordeling werd gepresenteerd door de Commissie, die ook uitvoerig antwoord gaf op de algemene vragen van de lidstaten.
12. Tijdens het Portugese voorzitterschap hebben de PROCIV-CER-leden zeven informele vergaderingen gewijd aan de presentatie en lezing van het voorstel. Tijdens de JBZ-Raad van 7 en 8 juni 2021 werd een voortgangsverslag van het voorzitterschap¹⁰ ingediend over de door de voorbereidende instanties van de Raad uitgevoerde werkzaamheden en de stand van zaken van de bespreking van het voorstel.
13. Sindsdien is het werk tijdens het Sloveense voorzitterschap voortgezet met als doel vóór eind 2021 tot een algemene oriëntatie te komen. Onder het Sloveense voorzitterschap hebben de PROCIV-CER-leden tijdens vijf informele vergaderingen zes compromisvoorstellen van het voorzitterschap over de CER besproken. Daarnaast organiseerde het voorzitterschap tal van informele bilaterale besprekingen met de lidstaten. Tijdens de JBZ-Raad van 9 en 10 december 2021 werd een voortgangsverslag van het voorzitterschap¹¹ ingediend over de door de voorbereidende instanties van de Raad uitgevoerde werkzaamheden en de stand van zaken van de bespreking van het voorstel.

⁹ Doc. EUCO 17/21.

¹⁰ Doc. 8969/21.

¹¹ Doc. 14352/21.

14. Onder het Sloveense voorzitterschap gingen de besprekingen tijdens de informele vergaderingen van de PROCIV-CER-leden onder meer over de geschiktheid van de rechtsgrond, de uitsluitingsclausule inzake nationale veiligheid en defensie, een gelijkwaardigheidsregeling, de inhoud van de door de lidstaten en kritieke entiteiten uit te stippelen strategieën en risicobeoordelingen, het proces voor de identificatie van kritieke entiteiten, de door kritieke entiteiten vast te stellen weerbaarheidsmaatregelen, het antecedentenonderzoek en het identificatieproces, en de adviesmissies met betrekking tot de kritieke entiteiten van bijzonder Europees belang. Nog een belangrijk discussiepunt was de wisselwerking tussen de CER-richtlijn en andere Uniewetgeving, met name het voorstel voor een richtlijn betreffende maatregelen voor een hoog gezamenlijk niveau van cyberbeveiliging in de Unie (de "NIS2-richtlijn") en het voorstel voor de verordening betreffende digitale operationele veerkracht voor de financiële sector (de "DORA-verordening").
15. In totaal heeft het Sloveense voorzitterschap op basis van de schriftelijke opmerkingen en non-papers van de lidstaten zes gedeeltelijke of volledige compromisvoorstellen opgesteld.
16. De meest recente herziening van het compromisvoorstel van het voorzitterschap is op 1 december 2021 tijdens een informele vergadering van de PROCIV-CER-leden besproken. Daarna volgde een informele schriftelijke raadpleging. De delegaties reageerden positief op de compromistekst, omdat nu een geconsolideerde tekst ter goedkeuring aan het Coreper kan worden voorgelegd en vervolgens door de Raad kan worden aangenomen.

III. INHOUDELIJK

17. Op basis van de besprekingen in de groep zijn de volgende punten als de belangrijkste politieke kwesties aangemerkt:

a) Verhouding tot de NIS2-richtlijn (met inbegrip van artikel 7)

De lidstaten benadrukten dat de CER-richtlijn moet worden afgestemd op andere Uniewetgeving waarover momenteel wordt onderhandeld, met name NIS2 en DORA. Opgemerkt zij dat er een duidelijk onderscheid in toepassingsgebied is: de NIS2-richtlijn betreft de weerbaarheid tegen cyberdreigingen, en de CER-richtlijn de weerbaarheid tegen niet-cyberdreigingen. Daarnaast behandelt de DORA-richtlijn de digitale operationele weerbaarheid voor de financiële sector.

De lidstaten onderstreepten ook dat de kritieke entiteiten niet moeten worden overbelast. In dat opzicht behoudt het compromisvoorstel de opzet van het Commissievoorstel, waarin grote delen van de richtlijn niet van toepassing zijn op kritieke entiteiten in de sectoren bankwezen, financiëlemarktinfrastructuur en digitale infrastructuur. De logica hierachter is dat de wetgevingsvoorstellen van de Unie waarover momenteel wordt onderhandeld, namelijk NIS2 en DORA, van de betrokken entiteiten een gelijkwaardig weerbaarheidsniveau zullen vergen. Met het oog op onderlinge afstemming heeft het voorzitterschap de ontwikkeling van de compromisvoorstellen van de andere twee wetgevingsinstrumenten op de voet gevolgd. Andere belangrijke nieuwe elementen in het compromisvoorstel houden verband met samenwerkingsregelingen tussen de bevoegde autoriteiten op grond van de respectieve rechtshandelingen.

Voorts brengt het compromisvoorstel het toepassingsgebied van de CER-richtlijn (bijlage) in overeenstemming met dat van de algemene oriëntatie van NIS2 (bijlage I). Vanwege de specifieke kenmerken van beide richtlijnen, werd daarbij concreet voor het volgende gekozen: alle sectoren in de CER-bijlage, moesten ten minste ook worden opgenomen in bijlage I bij NIS2, die nog andere sectoren bevatte die niet onder de CER vielen. Uit deze aanpassing blijkt dat NIS2 zich in een ander stadium bevindt dan de CER, aangezien deze al aansluit bij de uitvoering van de huidige richtlijn beveiliging van netwerk- en informatie-systemen (de "NIS-richtlijn")¹².

Het begrip "entiteiten die gelijkwaardig zijn aan kritieke entiteiten", dat in het Commissievoorstel wordt gebruikt om kritieke entiteiten in de sectoren bankwezen, financiëlemarkt-infrastructuur en digitale infrastructuur te beschrijven, vervalt omdat het overbodig wordt geacht. In het compromisvoorstel worden de kritieke entiteiten in de drie vermelde sectoren aangemerkt als "kritieke entiteiten" en qua omvang gelijkgesteld met die in andere sectoren. Zonder een speciale categorie entiteiten in het leven te roepen, erkent het compromis echter dat duidelijk gespecificeerde bepalingen van de CER niet van toepassing zijn op de kritieke entiteiten in die drie sectoren (artikel 7).

b) Toepassingsgebied (met betrekking tot de economische sectoren in de bijlage bij de richtlijn)

De lidstaten waren over het algemeen ingenomen met de uitbreiding van het toepassingsgebied van de eerdere ECI-richtlijn, die alleen gold voor energie en transport, naar een heel aantal andere sectoren. Voor een aanzienlijk aantal lidstaten was het evenwel een probleem dat de overheidssector onder het toepassingsgebied van de richtlijn werd gebracht, aangezien deze qua omvang sterk verschilt van de andere economische sectoren. Het compromisvoorstel laat de overheidssector derhalve buiten beschouwing. Het compromisvoorstel handhaaft echter wel een evaluatiemechanisme (artikel 22) om het effect en de meerwaarde van de richtlijn te beoordelen en om te bepalen of het toepassingsgebied in een later stadium moet worden aangepast.

¹² Richtlijn (EU) 2016/1148 van het Europees Parlement en de Raad van 6 juli 2016 houdende maatregelen voor een hoog gemeenschappelijk niveau van beveiliging van netwerk- en informatiesystemen in de Unie.

c) Uitsluitingsclausule (artikel 1, lid 5)

De lidstaten wensten in een uitsluitingsclausule te verduidelijken dat de richtlijn niet van toepassing is op entiteiten die hoofdzakelijk activiteiten verrichten op het gebied van defensie, nationale veiligheid, openbare veiligheid of rechtshandhaving, noch op activiteiten die betrekking hebben op de nationale veiligheid of defensie. Ook de rechterlijke macht, parlementen en centrale banken blijven buiten de werkingssfeer. De uitsluitingsclausule is in overeenstemming met de vergelijkbare clausule in de algemene oriëntatie van de NIS2-richtlijn.

d) Wisselwerking met sectorale wetgeving

Naast de verhouding tot NIS2 en DORA benadrukten de lidstaten ook dat de gelijkwaardigheidsregeling van de CER met betrekking tot het bestaande nationale recht en Unierecht moet worden verduidelijkt en verfijnd. Het compromisvoorstel zorgt voor verdere verduidelijking, met name door overweging 7, artikel 1, lid 3, artikel 10 en artikel 11, lid 2, te wijzigen. Wat betreft risicobeoordelingen en weerbaarheidsmaatregelen, kunnen de lidstaten onder een aantal voorwaarden erkennen dat bestaande maatregelen en CER-verplichtingen geheel of ten dele gelijkwaardig zijn.

e) Samenwerking tussen twee of meer lidstaten (artikel 9 a)

Het compromisvoorstel voegt een nieuw kader voor samenwerking tussen lidstaten toe, dat aanvankelijk niet in het Commissievoorstel was opgenomen. Volgens het compromisvoorstel moeten de lidstaten elkaar raadplegen wanneer kritieke entiteiten van twee of meer lidstaten op een of andere manier met elkaar verbonden zijn of wanneer een in een lidstaat geïdentificeerde kritieke entiteit essentiële diensten verleent aan of in andere lidstaten. Vóór de toevoeging van deze nieuwe vorm van samenwerking bood de richtlijn gedetailleerde informatie over de samenwerking met betrekking tot kritieke entiteiten van Europees belang, maar geen kader voor gevallen waarin het om minder dan negen lidstaten ging.

f) Weerbaarheidsmaatregelen (artikel 11)

Op verzoek van de lidstaten wijzigt het compromisvoorstel het Commissievoorstel zodat ze meer vrijheid krijgen bij het bepalen van de door de kritieke entiteiten te nemen weerbaarheidsmaatregelen. Een van de redenen hiervoor is om de weerbaarheidsmaatregelen te kunnen aanpassen aan de specifieke nationale situatie.

g) Antecedentenonderzoek (artikel 12)

De lidstaten hadden, onder meer op juridisch gebied, bedenkingen bij wat het Commissievoorstel zegt over antecedentenonderzoek. In het compromisvoorstel zijn die bewoordingen zodanig gewijzigd dat de lidstaten verzoeken tot antecedentenonderzoek van de kritieke entiteiten kunnen ontvangen en beoordelen, indien zij daartoe besluiten. Het merendeel van de lidstaten benadrukte het belang van antecedentenonderzoek voor personeelsbeveiliging. Ze waren van oordeel dat het antecedentenonderzoek in overeenstemming met de nationale wetgeving en procedures moet worden uitgevoerd.

h) Kritieke entiteiten van bijzonder Europees belang (artikelen 14 en 15)

De lidstaten waren ingenomen met de categorie kritieke entiteiten van bijzonder Europees belang, maar uit de besprekingen bleek dat het identificatieproces voor die entiteiten en hun adviesmissies verder moeten worden verduidelijkt. Het compromisvoorstel bevat deze aanvullende specificaties, waardoor voor de Europese Commissie een grotere rol is weggelegd in het identificatieproces. Wat betreft adviesmissies verschaft het compromisvoorstel meer duidelijkheid en vergroot het onder meer de rol van de lidstaat waarin de kritieke entiteit van bijzonder Europees belang zich bevindt, alsook van de lidstaten waaraan of waarin de essentiële dienst wordt verleend.

IV. CONCLUSIE

18. Het Coreper wordt derhalve verzocht overeenstemming te bereiken over de compromistekst van het voorzitterschap in de bijlage. Het Coreper wordt ook verzocht de compromistekst voor te leggen aan de Raad (Milieu) met het oog op de vaststelling van een algemene oriëntatie tijdens zijn zitting van 20 december 2021, en het voorzitterschap te verzoeken op basis van dit mandaat onderhandelingen met het Europees Parlement aan te knopen.
-

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

betreffende de weerbaarheid van kritieke entiteiten

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 114,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité¹³,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's¹⁴,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure¹⁵,

¹³ PB C van , blz. .

¹⁴ PB C [...] van [...], blz. [...].

¹⁵ Standpunt van het Europees Parlement [...] en de Raad [...].

Overwegende hetgeen volgt:

- (0) **In de onderling steeds afhankelijker wordende economie van de Unie spelen kritieke entiteiten, als aanbieders van essentiële diensten, een onontbeerlijke rol bij het behoud van vitale maatschappelijke functies of economische activiteiten op de interne markt. Het probleemloos functioneren van elke kritieke entiteit hangt sterk af van haar paraatheid en weerbaarheid, waardoor ze activiteiten kan voortzetten of snel hervatten wanneer zich verstoringen voordoen. Het is daarom essentieel een Uniebreed kader vast te stellen dat tot doel heeft kritieke entiteiten op de interne markt weerbaarder te maken door een minimale geharmoniseerde reeks verplichtingen vast te stellen en hen te helpen met coherente, gerichte ondersteunende en toezichtmaatregelen.**
- (1) Richtlijn 2008/114/EG van de Raad¹⁶ voorziet in een procedure voor het aanwijzen van Europese kritieke infrastructuren in de sectoren energie en vervoer, waarvan de ontwrichting of vernietiging aanzienlijke grensoverschrijdende gevolgen zou hebben voor ten minste twee lidstaten. Die richtlijn was uitsluitend gericht op de bescherming van dergelijke infrastructuren. De in 2019 verrichte evaluatie van Richtlijn 2008/114/EG¹⁷ wees echter uit dat door de steeds sterkere verwevenheid en grensoverschrijdende aard van activiteiten waarbij gebruik wordt gemaakt van de kritieke infrastructuur, beschermende maatregelen met betrekking tot louter individuele activa niet volstaan om alle verstoringen te voorkomen. Die aanpak moet dan ook worden verruild voor een **die beter rekening houdt met de risico's, die beter omschrijft wat de rol en plichten zijn van individuele entiteiten die essentiële diensten voor de werking van de interne markt aanbieden, en die ervoor zorgt dat er Uniebrede regels worden vastgesteld** om de weerbaarheid van kritieke entiteiten te vergroten[...]. **Kritieke entiteiten moeten derhalve beter in staat zijn om incidenten die de [...] verlening van essentiële diensten kunnen verstoren, te voorkomen, te bestrijden,** te beperken, op te vangen, en om bescherming te bieden of bestand te zijn tegen, [...] of zich aan te passen aan die incidenten of daarvan te herstellen.

¹⁶ Richtlijn 2008/114/EG van de Raad van 8 december 2008 inzake de identificatie van Europese kritieke infrastructuren, de aanmerking van infrastructuren als Europese kritieke infrastructuren en de beoordeling van de noodzaak de bescherming van dergelijke infrastructuren te verbeteren (PB L 345 van 23.12.2008, blz. 75).

¹⁷ SWD(2019) 308 final.

- (2) **Hoewel** [...] **er momenteel** op zowel het niveau van de Unie¹⁸ als het nationaal niveau **een aantal** maatregelen van kracht zijn die [...] **ten doel hebben** de bescherming van kritieke infrastructuren in de Unie te ondersteunen, **zouden** de entiteiten die deze infrastructuren exploiteren [...] [...] **een beter wettelijk mandaat kunnen krijgen en beter kunnen** [...] worden toegerust om het hoofd te bieden aan [...] risico's die tot de verstoring van essentiële diensten kunnen leiden [...]. Dit is het gevolg van een dynamisch dreigingslandschap, [...] **met onder andere** een veranderende terroristische dreiging en toenemende onderlinge afhankelijkheid tussen infrastructuren en sectoren, alsook van een toenemend fysiek risico wegens natuurrampen en klimaatverandering, [...] **waardoor zich vaker** en op grotere schaal extreme weersomstandigheden zullen voordoen en het klimaatgemiddelde op lange termijn verandert [...]. Bovendien **wordt de interne markt gekenmerkt door versnippering wat betreft het identificeren van kritieke entiteiten**, en worden de betreffende sectoren en soorten entiteiten dus niet altijd in alle lidstaten als kritiek erkend.

¹⁸ Europees programma voor de bescherming van kritieke infrastructuur (EPCIP).

(3) Die toenemende onderlinge afhankelijkheid komt doordat er een netwerk van dienstverlening is dat steeds meer grensoverschrijdend is en waarbij men steeds meer op elkaar aangewezen is, en waarvoor in de hele Unie wordt gebruikgemaakt van belangrijke infrastructuren in de sectoren energie, vervoer, bankwezen, financiële markt, digitale dienstverlening, drinkwater en afvalwater, volksgezondheid, [...] en ruimtevaart. **Wat de energiesector betreft, en meer bepaald de wijze van elektriciteitsproductie en -transmissie (met het oog op de elektriciteitsvoorziening), kan, indien zulks wenselijk wordt geacht, elektriciteitsproductie ook de transmissieonderdelen van kerncentrales omvatten, maar niet de specifiek nucleaire elementen die vallen onder de vigerende nucleaire wetgeving, inclusief verdragen en de communautaire wetgeving. De ruimtevaartsector wordt bedoeld** voor zover het gaat om de verlening van bepaalde diensten die afhankelijk zijn van grondinfrastructuren welke eigendom zijn van en beheerd en geëxploiteerd worden door lidstaten of particuliere partijen, en dus niet om diensten die afhankelijk zijn van infrastructuur welke eigendom zijn van en beheerd of geëxploiteerd worden door of namens de Unie in het kader van haar ruimtevaartprogramma's. Deze onderlinge afhankelijkheden betekenen dat elke verstoring, ook als deze aanvankelijk beperkt is tot één entiteit of één sector, bredere cascade-effecten kan hebben, die in potentie verstrekkende en langdurige negatieve gevolgen kunnen hebben voor het verlenen van diensten op de interne markt. De COVID-19-pandemie heeft duidelijk gemaakt hoe kwetsbaar onze steeds meer onderling afhankelijke samenlevingen zijn voor risico's met een lage waarschijnlijkheid.

- (4) De entiteiten die betrokken zijn bij de verlening van essentiële diensten, zien zich steeds meer geconfronteerd met de uiteenlopende eisen die de wetten van de lidstaten stellen. Het feit dat de **weerbaarheidsbevorderende** [...] voorschriften voor deze entiteiten in sommige lidstaten minder streng zijn, dreigt niet alleen negatieve gevolgen te hebben voor de instandhouding van vitale maatschappelijke functies of economische activiteiten in de hele Unie, maar belemmert ook de goede werking van de interne markt. Soortgelijke entiteiten worden door sommige lidstaten wel en door andere niet als kritiek beschouwd, terwijl voor de entiteiten die wel als kritiek worden aangemerkt, in verschillende lidstaten andere voorschriften gelden. Dit leidt tot extra en onnodige administratieve lasten voor bedrijven die grensoverschrijdend opereren, met name als zij actief zijn in lidstaten met strengere voorschriften. **Het leidt ook tot een ongelijk speelveld en het ontmoedigt grensoverschrijdend opereren.**
- (5) Er moeten dan ook geharmoniseerde minimumvoorschriften worden vastgesteld om de verlening van essentiële diensten op de interne markt te waarborgen en de kritieke entiteiten weerbaarder te maken.
- (6) **Om te zorgen voor een hoge weerbaarheid** [...] moeten de lidstaten vaststellen welke kritieke entiteiten aan specifieke voorschriften en toezicht [...] **zullen** worden onderworpen, maar ook moeten bijzondere ondersteuning en begeleiding [...] moeten krijgen ten aanzien van alle relevante risico's.

(7) [...].

Wanneer bepalingen van het Unierecht of het nationale recht kritieke entiteiten verplichten de voor de toepassing van deze richtlijn relevante risico's te beoordelen en maatregelen te nemen om hun eigen weerbaarheid te waarborgen, moeten deze vereisten afdoende in aanmerking worden genomen bij het toezicht op de naleving van de bepalingen van deze richtlijn door kritieke entiteiten. Op basis daarvan moeten de nationale bevoegde autoriteiten kunnen besluiten die kritieke entiteiten buiten hun toezichtsdoelstellingen en -plannen uit hoofde van deze richtlijn te houden, conform de risicogebaseerde benadering en met het oog op het verlichten van de lasten voor die kritieke entiteiten. De lidstaten moeten de bevoegdheid krijgen om te beslissen over de regeling die van toepassing is op risicobeoordelings- en weerbaarheidsmaatregelen indien deze ten minste gelijkwaardig zijn aan die van deze richtlijn. De lidstaten moeten echter alle in de bijlage vermelde sectoren opnemen in hun strategie ter versterking van de weerbaarheid van kritieke entiteiten, de risicobeoordeling en de ondersteunende maatregelen krachtens hoofdstuk II en moeten in staat zijn te bepalen welke kritieke entiteiten in die sectoren aan de toepasselijke voorwaarden voldoen.

- (8) Gezien het belang van cyberbeveiliging voor de weerbaarheid van kritieke entiteiten, is, ook met het oog op consistentie, waar mogelijk een aanpak geboden die coherent is met deze richtlijn en met Richtlijn (EU) XX/YY van het Europees Parlement en de Raad¹⁹ [voorstel voor een richtlijn betreffende maatregelen voor een hoog gemeenschappelijk niveau van cyberbeveiliging in de Unie (hierna "NIS 2-richtlijn" genoemd)]. Gezien de hogere frequentie en bijzondere kenmerken van cyberrisico's legt de NIS 2-richtlijn een grote groep entiteiten brede verplichtingen op om hun cyberbeveiliging te waarborgen. Aangezien cyberbeveiliging voldoende geregeld wordt in de NIS 2-richtlijn, moet alles wat daaronder valt buiten het toepassingsgebied van deze richtlijn blijven, onverminderd de bijzondere regeling voor entiteiten in de sector digitale infrastructuur.
- (9) [...]

¹⁹ [Verwijzing naar NIS 2-richtlijn, zodra die is vastgesteld.]

Om de veiligheid van de lidstaten of de veiligheids- en commerciële belangen van kritieke entiteiten niet in gevaar te brengen, zal bij de toegang tot, de uitwisseling en de behandeling van gevoelige informatie zorgvuldigheid worden betracht en zal er bijzonder gelet worden op de transmissiekanalen en opslagcapaciteit die door de betrokken belanghebbenden zullen worden gebruikt.

(9a) Deze richtlijn mag geen afbreuk doen aan de bevoegdheden van de lidstaten en hun autoriteiten op het gebied van bestuurlijke autonomie, organisatie en werking van de rechterlijke macht, parlementen of centrale banken, noch afdoen aan hun verantwoordelijkheid om nationale belangen te beschermen, met name op het gebied van openbare veiligheid, defensie en nationale veiligheid. Bovendien mag deze richtlijn niet van toepassing zijn op entiteiten, zowel publiek- als privaatrechtelijk, die hoofdzakelijk activiteiten verrichten op het gebied van defensie, nationale veiligheid, openbare veiligheid of rechtshandhaving. De richtlijn mag evenmin van toepassing zijn op de activiteiten van entiteiten die op deze gebieden actief zijn. De lidstaten moeten een individuele beoordeling uitvoeren van entiteiten die voldoen aan de criteria om als kritieke entiteit te worden geïdentificeerd, maar ook hoofdzakelijk activiteiten uitvoeren op het gebied van defensie, nationale veiligheid, openbare veiligheid of rechtshandhaving. Na deze specifieke activiteiten te hebben beoordeeld, moet aan entiteiten het voordeel van de bij deze richtlijn ingestelde regeling genieten of moeten zij buiten het toepassingsgebied ervan vallen. Er is geen enkele lidstaat verplicht inlichtingen te verstrekken waarvan de bekendmaking in strijd zou zijn met de wezenlijke belangen van zijn openbare veiligheid. Nationale of Unieregels voor de bescherming van gerubriceerde informatie, geheimhoudingsovereenkomsten en informele geheimhoudingsovereenkomsten zijn van belang.

- (10) Om te zorgen voor een integrale aanpak betreffende de weerbaarheid van kritieke entiteiten moet elke lidstaat **over** een strategie met doelstellingen en beleidsmaatregelen **beschikken** en deze uitvoeren. **Die strategie moet zo worden ontworpen dat het bestaande beleid er naadloos in wordt geïntegreerd, en dat waar mogelijk wordt voortgebouwd op bestaande nationale en sectorale strategieën, plannen of soortgelijke documenten.** Daartoe moeten de lidstaten ervoor zorgen dat hun [...] strategieën een beleidskader creëren voor versterkte coördinatie tussen de uit hoofde van deze richtlijn, respectievelijk de NIS 2-richtlijn bevoegde autoriteiten bij de uitwisseling van informatie over **cyber-beveiligingsrisico's, cyberbedreigingen en -incidenten, evenals niet-cybergerelateerde risico's, dreigingen** en incidenten [...] en de uitoefening van toezichthoudende taken.
- (11) De acties van de lidstaten om kritieke entiteiten te identificeren en hun weerbaarheid te helpen waarborgen, moet een risicogebaseerde aanpak volgen waarbij de inspanningen worden gericht op de entiteiten die het meest relevant zijn voor de uitvoering van vitale maatschappelijke functies of economische activiteiten. Voor zo'n gerichte aanpak moet elke lidstaat binnen een geharmoniseerd kader een beoordeling verrichten van [...] natuurlijke en door de mens veroorzaakte risico's die negatieve gevolgen kunnen hebben voor de verlening van essentiële diensten, waaronder ongevallen, natuurrampen, noodsituaties op het gebied van de volksgezondheid zoals pandemieën, **hybride dreigingen** [...] **of andere** en vijandelijke dreigingen, waaronder terroristische misdrijven. Bij het uitvoeren van die risicobeoordelingen moeten de lidstaten tevens rekening houden met andere algemene of sectorspecifieke risicobeoordelingen die krachtens andere handelingen van Unierecht zijn verricht, en moeten zij de onderlinge afhankelijkheid van sectoren in aanmerking nemen, ook waar het andere lidstaten en derde landen betreft. De resultaten van de risicobeoordeling moeten worden benut bij het identificeren van kritieke entiteiten en om die entiteiten te helpen voldoen aan [...] **de** weerbaarheidseisen van deze richtlijn [...].

- (12) Om te waarborgen dat die vereisten voor alle relevante entiteiten gelden en om onderlinge verschillen in dat opzicht te beperken, is het van belang geharmoniseerde regels vast te stellen op basis waarvan kritieke entiteiten in de hele Unie op consistente wijze kunnen worden geïdentificeerd, maar die de lidstaten [...] vrij laten **om hun beslissingsbevoegdheden uit te oefenen op een manier die voldoende recht doet aan de rol en het belang van deze entiteiten als dienstaanbieders op hun grondgebied** [...]. Daarom moeten er criteria worden vastgesteld voor het identificeren van kritieke entiteiten. Om redenen van effectiviteit [...] en rechtszekerheid moeten er ook geschikte regels worden **vastgesteld** inzake kennisgeving en samenwerking omtrent een dergelijke identificatie en inzake de rechtsgevolgen daarvan. Opdat de Commissie kan beoordelen of deze richtlijn correct wordt toegepast, moeten de lidstaten de Commissie relevante informatie verstrekken; deze moet zo [...] specifiek mogelijk zijn en in elk geval de lijst van essentiële diensten, het aantal kritieke entiteiten dat voor elke in de bijlage [...] vermelde sector en deelsector is geïdentificeerd, en, **indien zij worden gebruikt**, de [...] drempels [...] omvatten, **die als zodanig of in geaggregeerde vorm kunnen worden gepresenteerd, wat betekent dat de informatie kan worden berekend als gemiddelde per geografisch gebied, per jaar, per sector, per deelsector, of anderszins, en dat het daarbij kan gaan om informatie over het aantal verstrekte indicatoren.**
- (13) Ook moeten **de lidstaten** criteria vaststellen aan de hand waarvan kan worden bepaald hoe ernstig het verstorend effect van dergelijke incidenten is, **met inachtneming van de in artikel 6, lid 1, bedoelde criteria**. Die criteria moeten voortbouwen op de criteria van Richtlijn (EU) 2016/1148 van het Europees Parlement en de Raad²⁰ teneinde de inspanningen van de lidstaten om die exploitanten te identificeren en de daarbij opgedane ervaring te benutten.

²⁰ Richtlijn (EU) 2016/1148 van het Europees Parlement en de Raad van 6 juli 2016 houdende maatregelen voor een hoog gemeenschappelijk niveau van beveiliging van netwerk- en informatiesystemen in de Unie (PB L 194/1 van 19.7.2016, blz. 1).

(13a) Overeenkomstig de sectorspecifieke bepalingen van het Unierecht zijn entiteiten in de sectoren bankwezen, financiëlemarktinfrastructuur en digitale infrastructuur die als kritieke entiteiten in zin van deze richtlijn kunnen worden aangemerkt, verplicht risico's te beoordelen, maatregelen te nemen om hun weerbaarheid te waarborgen en incidenten te melden. Aangezien deze vereisten minstens gelijkwaardig zijn aan de in deze richtlijn vastgelegde corresponderende verplichtingen, mogen de bepalingen van artikel 9a en de hoofdstukken III tot en met V niet op die entiteiten van toepassing zijn, teneinde dubbel werk en onnodige lasten voor de entiteiten te voorkomen. Bijgevolg mogen de in hoofdstuk VI bedoelde specifieke bepalingen inzake toezicht en handhaving evenmin op die entiteiten van toepassing zijn. Om de weerbaarheid van de interne markt als geheel te vergroten en de samenhang en het integrale karakter van de inspanningen en het toezicht van de bevoegde autoriteiten van de lidstaten te bewaren, moeten de specifieke strategieën ter versterking van de weerbaarheid van kritieke entiteiten, de risicobeoordelingen en de ondersteunende maatregelen als bedoeld in hoofdstuk II van deze richtlijn echter ook in die specifieke sectoren van toepassing zijn. Voorts moeten de lidstaten nog steeds bepalen welke entiteiten in die sectoren als kritieke entiteiten kunnen worden aangemerkt, rekening houdend met de bijzondere regeling voor entiteiten in de sectoren bankwezen, financiëlemarktinfrastructuur en digitale infrastructuur.

(13b) Met hetzelfde doel om dubbel werk en onnodige lasten voor kritieke entiteiten te voorkomen, moet bij deze richtlijn een algemeen toepasselijke gelijkwaardigheidsregeling worden vastgesteld. Op een reeks duidelijk omschreven gebieden kunnen maatregelen die gelijkwaardig zijn aan de in deze richtlijn bedoelde, en die reeds zijn genomen door kritieke entiteiten, ongeacht in welke sector, om te voldoen aan hun verplichtingen uit hoofde van sectorspecifieke handelingen van Unierecht, daarom door de lidstaten als gelijkwaardig worden erkend. De lidstaten moeten kritieke entiteiten dan ook kunnen ontheffen van de plicht de krachtens deze richtlijn vereiste specifieke maatregelen te nemen als zij reeds erkende gelijkwaardige maatregelen hebben genomen.

- (14) **Richtlijn XXXX/XXXX [NIS2-richtlijn] verplicht entiteiten passende technische en organisatorische maatregelen nemen ter beheersing van de risico's voor de beveiliging van netwerk- en informatiesystemen die de aanbieders gebruiken om hun diensten te verlenen, en om significante incidenten en cyberbedreigingen te melden. Aangezien bedreigingen voor de beveiliging van netwerk- en informatiesystemen uit verschillende hoeken kunnen komen, wordt in [NIS2-richtlijn] een "alle risico's"-benadering gevolgd die betrekking heeft op de bescherming van netwerk- en informatiesystemen en hun fysieke omgeving. De entiteiten die tot de digitale-infrastructuursector behoren, zijn in wezen gebaseerd op netwerk- en informatiesystemen en daarom moeten de hun bij [NIS2-richtlijn] opgelegde verplichtingen integraal gericht zijn op de fysieke beveiliging van dergelijke systemen als onderdeel van hun verplichtingen inzake risicobeheersing en rapportage op het gebied van cyberbeveiliging. [...] [...] Aangezien de diensten die door entiteiten in de sector digitale infrastructuur worden verleend van belang zijn [...] voor kritieke entiteiten in alle andere betrokken economische sectoren, moeten de lidstaten aan de hand van de criteria en procedure waar deze richtlijn, mutatis mutandis, in voorziet, entiteiten in de sector digitale infrastructuur als kritieke entiteiten identificeren. [...]**

- (15) Het EU-acquis op het gebied van financiële diensten legt financiële entiteiten vergaande verplichtingen op om alle risico's waarmee zij te maken krijgen, waaronder operationele risico's, te beheersen en de bedrijfscontinuïteit te waarborgen. Het gaat onder meer om Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad²¹, Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad²², Verordening (EU) nr. 600/2014 van het Europees Parlement en de Raad²³, Verordening (EU) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad²⁴ en Richtlijn 2013/36/EU van het Europees Parlement en de Raad²⁵. Het [...] **juridisch kader wordt aangevuld** met Verordening XX/YYYY van het Europees Parlement en de Raad [voorstel voor een verordening betreffende digitale operationele weerbaarheid van de financiële sector (hierna "de DORA-verordening")²⁶], waarbij financiële ondernemingen worden verplicht ICT-risico's te beheersen en onder meer fysieke ICT-infrastructuren te beschermen.

²¹ Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende otc-derivaten, centrale tegenpartijen en transactieregisters (PB L 201 van 27.7.2012, blz. 1).

²² Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van Richtlijn 2002/92/EG en Richtlijn 2011/61/EU (PB L 173 van 12.6.2014, blz. 349).

²³ Verordening (EU) nr. 600/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten in financiële instrumenten en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 (PB L 173 van 12.6.2014, blz. 84).

²⁴ Verordening (EU) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 (PB L 176 van 27.6.2013, blz. 1).

²⁵ Richtlijn 2013/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende toegang tot het bedrijf van kredietinstellingen en het prudentieel toezicht op kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, tot wijziging van Richtlijn 2002/87/EG en tot intrekking van de Richtlijnen 2006/48/EG en 2006/49/EG (PB L 176 van 27.6.2013, blz. 338).

²⁶ Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende digitale operationele veerkracht voor de financiële sector en tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 1060/2009, (EU) nr. 648/2012, (EU) nr. 600/2014 en (EU) nr. 909/2014, COM(2020) 595.

Aangezien de weerbaarheid van de in de punten 3 en 4 van de bijlage vermelde entiteiten volledig onder het EU-acquis inzake financiële diensten valt, moeten ook die entiteiten, **vergelijkbaar met entiteiten in de sector digitale infrastructuur, uitsluitend** voor de toepassing van [...] **de artikelen 1 tot en met 9** [...] van deze richtlijn als gelijkwaardig aan kritieke entiteiten worden [...] **geïdentificeerd**. Om te waarborgen dat de regels inzake operationele risico's en digitale weerbaarheid in de financiële sector consistent worden toegepast, **kan** [...] de ondersteuning door de lidstaten bij de versterking van de algehele weerbaarheid van financiële entiteiten die gelijkwaardig zijn aan kritieke entiteiten, worden gewaarborgd door de krachtens artikel 41 van [DORA-verordening] **of krachtens deze richtlijn aangewezen** autoriteiten, zulks met inachtneming van de in [...] **de toepasselijke** wetgeving vervatte procedures en met oog voor de **samenhang** [...].

- (16) De lidstaten moeten autoriteiten aanwijzen die gemachtigd zijn om toezicht te houden op de toepassing van de regels van deze richtlijn en om die regels zo nodig te handhaven, alsmede ervoor zorgen dat die autoriteiten over adequate bevoegdheden en middelen beschikken. Om met de uiteenlopende nationale bestuursstructuren rekening te houden, reeds bestaande sectorale regelingen of toezichthoudende en regelgevende instanties van de Unie in stand te laten en dubbel werk te voorkomen, moeten de lidstaten meer dan één nationale bevoegde autoriteit kunnen aanwijzen. Wanneer zij dat doen, moeten zij de respectieve taken van de betrokken autoriteiten wel duidelijk afbakenen en ervoor zorgen dat deze vlot en effectief samenwerken. Alle bevoegde autoriteiten moeten ook meer in het algemeen met andere bevoegde autoriteiten samenwerken, zowel op nationaal als op Unieniveau.
- (17) Om grensoverschrijdende samenwerking en communicatie te vergemakkelijken en de effectieve uitvoering van deze richtlijn mogelijk te maken, moet elke lidstaat, onverminderd sectorspecifieke wettelijke vereisten van de Unie, [...] [...] **één nationaal** centraal contactpunt voor cyberbeveiliging aanwijzen dat verantwoordelijk is voor de coördinatie van kwesties in verband met de weerbaarheid van kritieke entiteiten en grensoverschrijdende samenwerking op Unieniveau op dit vlak.

- (18) [...] **De bevoegde autoriteiten die uit hoofde van [...] deze richtlijn en de bevoegde autoriteiten die uit hoofde van [NIS 2-richtlijn] zijn aangewezen, moeten op nationaal niveau samenwerken en informatie uitwisselen** [...] over cyberbeveiligings**risico's, cyberbedreigingen en -incidenten**, evenals **niet-cybergerelateerde** risico's, **dreigingen** en incidenten die negatieve gevolgen hebben voor [...] **kritieke entiteiten, alsook over de maatregelen die hieromtrent zijn genomen door de krachtens [NIS 2-richtlijn] en deze richtlijn aangewezen bevoegde autoriteiten**.
- (19) De lidstaten moeten kritieke entiteiten ondersteunen bij het versterken van hun weerbaarheid, overeenkomstig hun verplichtingen uit hoofde van deze richtlijn, onverminderd de eigen wettelijke verantwoordelijkheid van de entiteiten om deze naleving te waarborgen. De lidstaten zouden met name richtsnoeren en methoden kunnen ontwikkelen, ondersteuning kunnen verlenen bij de organisatie van oefeningen om de weerbaarheid van de kritieke entiteiten te testen en **advies en** opleiding kunnen verstrekken aan personeel van kritieke entiteiten. Gezien de afhankelijkheidsrelaties tussen entiteiten en sectoren, moeten de lidstaten bovendien de vrijwillige uitwisseling van informatie tussen kritieke entiteiten [...] [...] **vergemakkelijken**, onverminderd de toepassing van de mededingingsregels als vervat in het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.
- (19a) Om de door de lidstaten geïdentificeerde kritieke entiteiten weerbaarder te maken en de administratieve lasten voor die entiteiten te verminderen, moeten de aangewezen bevoegde autoriteiten van de lidstaten waar nodig overleg plegen met het oog op een consistente toepassing van de richtlijn. Dit overleg moet worden gepleegd op verzoek van een belanghebbende bevoegde autoriteit en gericht zijn op een convergerende aanpak ten aanzien van onderling verbonden kritieke entiteiten die gebruikmaken van kritieke infrastructuur die fysiek verbonden is met twee of meer lidstaten, die tot dezelfde groepen of bedrijfsstructuren behoren, of die in een lidstaat zijn geïdentificeerd en essentiële diensten verlenen aan of in andere lidstaten.**

- (20) [...] Kritieke entiteiten moeten een breed inzicht hebben in [...] de risico's waaraan zij zijn blootgesteld **en zij moeten** die risico's analyseren. Daartoe moeten zij, telkens wanneer hun specifieke omstandigheden en de evolutie van die risico's daartoe nopen, maar in ieder geval om de vier jaar, risicobeoordelingen uitvoeren. De risicobeoordelingen door de kritieke entiteiten moeten zijn gebaseerd op de door de lidstaten uitgevoerde risicobeoordeling. **Indien kritieke entiteiten reeds een beoordeling van deze risico's en afhankelijkheden als bedoeld in artikel 10 hebben uitgevoerd op grond van andere handelingen van Unierecht of nationaal recht, kunnen de lidstaten erkennen dat deze bestaande risicobeoordelingen geheel of ten dele gelijkwaardig zijn.**
- (21) Kritieke entiteiten moeten organisatorische, **veiligheids-** en technische maatregelen nemen die passen bij en evenredig zijn met de risico's waarmee zij worden geconfronteerd, om incidenten te voorkomen, **te bestrijden**, te beperken, op te vangen, en om **bescherming te bieden** of bestand te zijn tegen, [...] of zich aan te passen aan een incident of daarvan te herstellen. [...] **Kritieke entiteiten moeten maatregelen nemen [...] conform artikel 11, maar** de maatregelen moeten wat betreft details en reikwijdte geschikt en evenredig zijn, naargelang de verschillende risico's die elke entiteit bij haar risicobeoordeling heeft vastgesteld en de specifieke kenmerken van de betrokken entiteit. **Om een coherente Uniebrede aanpak te bevorderen, moet de Commissie, na raadpleging van de Groep voor de weerbaarheid van kritieke entiteiten, niet-bindende richtsnoeren vaststellen om die technische, veiligheids- en organisatorische maatregelen nader te bepalen. Bij de uitvoering van haar taken uit hoofde van deze richtlijn moet elke kritieke entiteit een verbindingssambtenaar of een gelijkwaardige ambtenaar aanwijzen als contactpunt voor de nationale bevoegde autoriteiten.**
- (22) Met het oog op effectiviteit en verantwoording moeten kritieke entiteiten, rekening houdend met de vastgestelde risico's, [...] **de** maatregelen **die zij nemen** voldoende gedetailleerd beschrijven in een plan inzake weerbaarheid dan wel een of meer daarmee vergelijkbare documenten om die doelen te kunnen verwezenlijken, en dat plan in de praktijk toepassen. Dergelijke gelijkwaardige documenten kunnen worden opgesteld overeenkomstig de **nationale wetgeving of de** voorschriften en normen die zijn ontwikkeld in het kader van internationale overeenkomsten inzake fysieke bescherming waarbij lidstaten partij zijn, zoals het Verdrag inzake de fysieke beveiliging van kernmateriaal en kerninstallaties.

(23) [...]²⁷ [...] ²⁸ [...] ²⁹ [...] [...] ³⁰ [...]

Andere handelingen van nationaal of Unierecht kunnen kritieke entiteiten ertoe verplichten weerbaarheidsmaatregelen vast te stellen die gelijkwaardig zijn aan die uit hoofde van artikel 11. De lidstaten kunnen ervoor kiezen te erkennen dat deze en de in artikel 11 bedoelde maatregelen geheel of gedeeltelijk gelijkwaardig zijn, of ervoor te zorgen dat kritieke entiteiten deze maatregelen in het plan inzake weerbaarheid of gelijkwaardige documenten beschrijven.

27 [...]
 28 [...]
 29 [...]
 30 [...]

- (24) Het risico dat werknemers **of contractanten** van kritieke entiteiten [...] hun toegangsrechten misbruiken om binnen de organisatie van de entiteit schade te veroorzaken, wordt steeds zorgwekkender. Dit risico **kan voldoende aanleiding zijn om te voorzien in een specifieke procedure voor antecedentenonderzoeken van personen die zijn aangewezen om een gevoelige functie te vervullen of toegang te krijgen tot bepaalde ruimten binnen de kritieke entiteiten [...]**. Het is dan ook noodzakelijk dat **de lidstaten, waar nodig**, kritieke entiteiten **toestaan** om antecedentenonderzoeken van **duidelijk omschreven categorieën van** personen aan te vragen [...] en te waarborgen dat die verzoeken [...] worden beoordeeld overeenkomstig de [...] **in de nationale wetgeving en procedures vastgelegde criteria**. **Bij dergelijke antecedentenonderzoeken moet, indien relevant en van toepassing, gebruik worden gemaakt van informatie die is verkregen uit het Europees Strafregisterinformatiesysteem (ECRIS)³¹ en kan, indien relevant en van toepassing, ook gebruik worden gemaakt van inlichtingen en alle andere beschikbare objectieve informatie verkregen uit het Schengeninformatiesysteem van de tweede generatie (SIS II)³², die nodig kunnen zijn om te bepalen of de betrokken persoon geschikt is om te werken in de functie waarvoor de kritieke entiteit een antecedentenonderzoek heeft aangevraagd.**

³¹ **Kaderbesluit 2009/315/JBZ van de Raad en Verordening (EU) 2019/816 van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2019, PB L 135, blz. 1**

³² **Verordening (EU) 2018/1862 van het Europees Parlement en de Raad van 28 november 2018 betreffende de instelling, de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem (SIS) op het gebied van politie en justitie samenwerking in strafzaken, tot wijziging en intrekking van Besluit 2007/533/JBZ van de Raad en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1986/2006 van het Europees Parlement en de Raad en Besluit 2010/261/EU van de Commissie, PB L 312, blz. 56.**

- (25) De kritieke entiteiten moeten de bevoegde autoriteiten van de lidstaten, zo snel als in de gegeven omstandigheden redelijkerwijs mogelijk is, in kennis stellen van incidenten die **de verlening van essentiële diensten** [...] aanzienlijk zouden kunnen verstoren. De kennisgeving moet de bevoegde autoriteiten in staat stellen snel en adequaat te reageren en een volledig overzicht te verkrijgen van de algemene risico's waarmee de kritieke entiteiten te maken hebben. Daartoe moet een procedure voor de kennisgeving van bepaalde incidenten worden vastgesteld en worden voorzien in criteria aan de hand waarvan kan worden bepaald of de feitelijke of potentiële verstoring aanzienlijk is en de incidenten aldus moeten worden gemeld. Gezien de mogelijke grensoverschrijdende gevolgen van dergelijke verstoringen, moet een procedure worden vastgesteld die lidstaten dienen te volgen om andere getroffen lidstaten via centrale contactpunten te informeren.
- (26) Ofschoon kritieke entiteiten over het algemeen binnen een steeds hechter dienstverlenings- en infrastructureel netwerk opereren en dikwijls in meer dan een lidstaat essentiële diensten verlenen, vereist een aantal van die entiteiten specifiek toezicht op Unieniveau, omdat zij [...] **aan of in meer dan een derde van de lidstaten** essentiële diensten verlenen en daarom **gebaat zouden kunnen zijn bij specifieke steun op Unieniveau.** [...] Derhalve moeten er regels inzake [...] **adviesmissies** naar dergelijke kritieke entiteiten van bijzonder Europees belang worden vastgesteld. Deze regels laten de in deze richtlijn vervatte regels inzake toezicht en handhaving onverlet.

- (27) **Op gemotiveerd verzoek van een of meer lidstaten waaraan of waar de essentiële dienst wordt verleend of van de Commissie**, [...] en wanneer aanvullende informatie noodzakelijk is om een kritieke entiteit te kunnen adviseren bij het nakomen van haar verplichtingen [...] of om te kunnen beoordelen of een kritieke entiteit van bijzonder Europees belang die verplichtingen nakomt, moet de Commissie **in staat worden gesteld om**, in overleg met de lidstaat waar die [...] entiteit zich bevindt, een adviesmissie te organiseren om de door die entiteit genomen maatregelen te beoordelen. Om ervoor te zorgen dat dergelijke adviesmissies correct worden verricht, moeten aanvullende regels worden vastgesteld, met name inzake de organisatie en uitvoering daarvan, de te verlenen follow-up en de verplichtingen van de betrokken kritieke entiteiten van bijzonder Europees belang. De adviesmissies moeten worden uitgevoerd volgens de specifieke regels van het recht van de betrokken lidstaat, bijvoorbeeld inzake de precieze voorwaarden waaraan moet worden voldaan om toegang tot de betreffende gebouwen of documenten te krijgen en inzake rechtsmiddelen, hetgeen onverlet laat dat de lidstaat waar de adviesmissie wordt uitgevoerd alsook de betrokken entiteit de regels van deze richtlijn moeten naleven. Om de specifieke deskundigheid die voor dergelijke missies vereist is, kan in voorkomend geval worden verzocht via het Coördinatiecentrum voor respons in noodsituaties.
- (28) Ter ondersteuning van de Commissie en ter vereenvoudiging van de [...] samenwerking **tussen de lidstaten** en de uitwisseling van informatie, waaronder beste praktijken, betreffende kwesties in verband met deze richtlijn, moet een groep voor de weerbaarheid van kritieke entiteiten, [...] **als** deskundigengroep van de Commissie, worden opgericht. De lidstaten moeten trachten te waarborgen dat de aangewezen vertegenwoordigers van hun bevoegde autoriteiten binnen de Groep voor de weerbaarheid van kritieke entiteiten doeltreffend en doelmatig samenwerken, **onder meer door leden aan te wijzen die over de juiste veiligheidsmachtiging beschikken**. De Groep moet haar taken zes maanden na de inwerkingtreding van deze richtlijn aanvangen, teneinde te voorzien in aanvullende middelen voor de nodige samenwerking tijdens de omzettingperiode van deze richtlijn. **De groep moet samenwerken met de andere sectorspecifieke werkgroepen van deskundigen**.

- (29) Ter verwezenlijking van de doelstellingen van deze richtlijn en onverminderd de wettelijke verantwoordelijkheid van de lidstaten en kritieke entiteiten om te waarborgen dat zij hun respectieve verplichtingen uit hoofde van deze richtlijn naleven, moet de Commissie, voor zover zij zulks wenselijk acht, bepaalde ondersteunende activiteiten ondernemen om die naleving te vergemakkelijken. Wanneer de Commissie de lidstaten en kritieke entiteiten bij de uitvoering van verplichtingen uit hoofde van deze richtlijn ondersteunt, moet zij voortbouwen op bestaande structuren en instrumenten, zoals die van het Uniemechanisme voor civiele bescherming en het Europees referentienetwerk voor de bescherming van kritieke infrastructuur. **De financiële middelen voor deze ondersteunende activiteiten moeten conform de overeengekomen toewijzingen in het meerjarig financieel kader worden verstrekt en moeten met name worden betaald met de beschikbare middelen uit het Fonds voor interne veiligheid voor de periode 2021-2027.**

(30) De lidstaten moeten ervoor zorgen dat hun bevoegde autoriteiten over bepaalde specifieke bevoegdheden beschikken voor de juiste toepassingen en handhaving van deze richtlijn met betrekking tot de kritieke entiteiten, voor zover die entiteiten overeenkomstig deze richtlijn onder hun jurisdictie vallen. Daarbij gaat het met name om de bevoegdheid inspecties, toezicht en audits te verrichten, van kritieke entiteiten te verlangen dat ze informatie en bewijs verstrekken in verband met de maatregelen die zij met het oog op het nakomen van hun verplichtingen hebben genomen, en zo nodig opdracht te geven om vastgestelde inbreuken te beëindigen. Bij het geven van zulke opdrachten mogen de lidstaten geen maatregelen verlangen die verder gaan dan nodig en evenredig is om te waarborgen dat de betrokken kritieke entiteit aan haar verplichtingen voldoet, en moeten zij met name rekening houden met de ernst van de inbreuk en de economische capaciteit van de kritieke entiteit. Meer algemeen moeten die bevoegdheden vergezeld gaan van adequate en effectieve waarborgen die in nationaal recht moeten worden vastgelegd, overeenkomstig de vereisten die voortvloeien uit het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Bij de beoordeling of een kritieke entiteit haar verplichtingen uit hoofde van deze richtlijn nakomt, moeten de uit hoofde van deze richtlijn aangewezen bevoegde autoriteiten de uit hoofde van de NIS 2-richtlijn aangewezen bevoegde autoriteiten kunnen verzoeken om [...] **hun toezichts- en handhavingsbevoegdheden uit te oefenen op een essentiële entiteit die onder het toepassingsgebied van [NIS 2-richtlijn] valt en die ook volgens deze richtlijn als kritiek wordt aangemerkt**. Die bevoegde autoriteiten moeten daartoe hun medewerking verlenen en informatie uitwisselen.

[...] ³³ [...]

- (32) Om uniforme voorwaarden voor de uitvoering van deze richtlijn te waarborgen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend. Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad³⁴.

³³ [...]

³⁴ Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13).

- (33) Daar de doelstellingen van deze richtlijn, namelijk te verzekeren dat diensten die essentieel zijn voor het behoud van vitale maatschappelijke functies of economische activiteiten, binnen de interne markt voor diensten worden verleend alsmede de weerbaarheid van de kritieke entiteiten die dergelijke diensten verlenen, te vergroten, niet voldoende door de lidstaten kunnen worden verwezenlijkt, maar vanwege de effecten van het optreden beter op het niveau van de Unie kunnen worden verwezenlijkt, kan de Unie, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel 5 neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze richtlijn niet verder dan nodig is om deze doelstellingen te verwezenlijken.
- (34) Richtlijn 2008/114/EG moet derhalve worden ingetrokken,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

HOOFDSTUK I

VOORWERP, TOEPASSINGSGEBIED EN DEFINITIES

Artikel 1

Voorwerp en toepassingsgebied

1. Bij deze richtlijn:
 - a) worden verplichtingen voor de lidstaten vastgesteld tot het nemen van [...] **specifieke** maatregelen om te waarborgen dat op de interne markt diensten worden verleend die essentieel zijn voor de instandhouding van vitale maatschappelijke functies of economische activiteiten, **binnen het toepassingsgebied van artikel 114 VWEU**, met name de verplichting om kritieke entiteiten [...] [...] te identificeren en deze [...] **te ondersteunen** om aan hun verplichtingen te voldoen;
 - b) worden verplichtingen voor kritieke entiteiten vastgesteld ter vergroting van hun weerbaarheid en [...] hun vermogen om deze diensten op de interne markt te verlenen;
 - c) worden regels vastgesteld met betrekking tot toezicht en handhaving [...];
 - d) [...] worden [...] regels vastgesteld [...] voor de identificatie** van kritieke entiteiten [...] van bijzonder Europees belang **en voor de bijbehorende adviesmissies**.

e) worden gemeenschappelijke procedures voor samenwerking en rapportage vastgesteld voor de toepassing van de bepalingen van deze richtlijn.

2. Deze richtlijn is niet van toepassing op aangelegenheden die vallen onder Richtlijn (EU) XX/YY [voorstel voor een richtlijn betreffende maatregelen voor een hoog gemeenschappelijk niveau van cyberbeveiliging in de Unie ("NIS 2-richtlijn")], onverminderd artikel 7.
3. Wanneer bepalingen van sectorspecifieke handelingen van Unierecht vereisen dat kritieke entiteiten maatregelen nemen [...], en wanneer die vereisten **worden erkend als** ten minste gelijkwaardig aan de in deze richtlijn vastgestelde verplichtingen, zijn de desbetreffende bepalingen van deze richtlijn, met inbegrip van de bepalingen inzake toezicht en handhaving van hoofdstuk VI, niet van toepassing.
4. Onverminderd artikel 346 VWEU wordt informatie die op grond van EU- en nationale regelgeving vertrouwelijk is, zoals voorschriften inzake de vertrouwelijkheid van bedrijfsinformatie, uitsluitend met de Commissie en andere betrokken autoriteiten uitgewisseld wanneer dat noodzakelijk is voor de toepassing van deze richtlijn. Er wordt uitsluitend informatie uitgewisseld die relevant is voor en evenredig is met het doel van die uitwisseling. Bij de uitwisseling van informatie wordt de vertrouwelijkheid van die informatie gewaarborgd en worden de **veiligheid van de lidstaten en** de veiligheids- en commerciële belangen van kritieke entiteiten [...] **in acht genomen**.

5. Deze richtlijn doet niet af aan de verantwoordelijkheid van de lidstaten om de nationale veiligheid en defensie te waarborgen, of aan hun bevoegdheid om andere essentiële staatsfuncties te beschermen, waaronder het waarborgen van de territoriale integriteit van de staat en het handhaven van de openbare orde.

Deze richtlijn is niet van toepassing op:

- a. **entiteiten die buiten het Unierecht vallen en in elk geval entiteiten die hoofdzakelijk activiteiten verrichten op het gebied van defensie, nationale veiligheid, openbare veiligheid of rechtshandhaving, ongeacht welke entiteit die activiteiten uitoefent en ongeacht of het gaat om een publieke of private entiteit;**
- b. **entiteiten die activiteiten uitvoeren op het gebied van de rechterlijke macht, parlementen of centrale banken;**
- c. **activiteiten van entiteiten die buiten het Unierecht vallen en in elk geval alle activiteiten met betrekking tot nationale veiligheid of defensie, ongeacht welke entiteit die activiteiten uitoefent en ongeacht of het gaat om een publieke of private entiteit.**

De in deze richtlijn vastgelegde verplichtingen impliceren niet dat informatie wordt verstrekt waarvan de bekendmaking strijdig is met de wezenlijke belangen van de lidstaten inzake nationale veiligheid, openbare veiligheid of defensie.

6. Deze richtlijn geldt onverminderd het Unierecht inzake de bescherming van persoonsgegevens, met name de Verordening (EU) 2016/679³⁵ en Richtlijn 2002/58/EG³⁶.

³⁵ **Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1).**

³⁶ **Richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie (PB L 201 van 31.7.2002, blz. 37).**

Artikel 2

Definities

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt verstaan onder:

- 1) "kritieke entiteit": een publieke of particuliere entiteit [...] **die behoort tot de categorieën** als bedoeld in **de derde kolom van de tabel in** de bijlage, [...] **en** die overeenkomstig artikel 5 als zodanig door een lidstaat is geïdentificeerd;
 - 2) "weerbaarheid": het vermogen van **een kritieke entiteit** [...] om een incident [...] te voorkomen, **te bestrijden**, te beperken of op te vangen, en om **bescherming te bieden** of bestand te zijn **tegen** of zich aan te passen aan een incident, [...] en daarvan te herstellen;
 - 3) "incident": elke gebeurtenis die het [...] **verlenen van een essentiële dienst aanzienlijk** kan verstoren of verstoort;
 - 4) "**kritieke** infrastructuur": een voorziening, **een faciliteit, apparatuur, een netwerk**, een systeem of een onderdeel daarvan die/dat noodzakelijk is voor de [...] **verlening** van een essentiële dienst;
 - 5) "essentiële dienst": een dienst die [...] **onmisbaar** is voor de instandhouding van vitale maatschappelijke en/of economische activiteiten;
- [...]
- 7) "risicobeoordeling": [...] **het gehele proces dat wordt uitgevoerd door de bevoegde nationale autoriteiten overeenkomstig artikel 4, of door de kritieke entiteiten overeenkomstig artikel 10,** ter bepaling van de aard en omvang van **relevante dreigingen, kwetsbaarheden en** [...]risico's [...] die [...] **tot een incident kunnen leiden.**

Artikel 2 a
Minimumharmonisatie

Onverminderd hun Unierechtelijke verplichtingen, kunnen de lidstaten bepalingen van nationaal recht vaststellen of handhaven teneinde het weerbaarheidsniveau van kritieke entiteiten te verhogen.

HOOFDSTUK II

NATIONALE KADERS INZAKE DE WEERBAARHEID VAN KRITIEKE ENTITEITEN

Artikel 3

Strategie inzake de weerbaarheid van kritieke entiteiten

1. Elke lidstaat stelt uiterlijk [drie jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn] een strategie vast om de weerbaarheid van kritieke entiteiten [...] **te verbeteren**. Deze strategie bevat, **voortbouwend op bestaande nationale en sectorale strategieën of documenten hieromtrent**, strategische doelstellingen en beleidsmaatregelen die ervoor moeten zorgen dat die kritieke entiteiten een hoge weerbaarheid hebben en behouden, en die ten minste op de in de bijlage genoemde sectoren betrekking hebben.

2. De strategie bevat ten minste de volgende elementen:
- a) strategische doelstellingen en prioriteiten ter vergroting van de algehele weerbaarheid van kritieke entiteiten met inachtneming van grensoverschrijdende en intersectorale **afhankelijkheden en** onderlinge afhankelijkheden;
 - b) een governancekader ter verwezenlijking van de strategische doelstellingen en prioriteiten, met inbegrip van een beschrijving van de taken en verantwoordelijkheden van de verschillende autoriteiten, kritieke entiteiten en andere partijen die bij de uitvoering van de strategie betrokken zijn;
 - c) een beschrijving van de maatregelen die nodig zijn om de algehele weerbaarheid van kritieke entiteiten te vergroten, inclusief **een beschrijving van** een nationale risico-beoordeling, het identificatie**proces** van kritieke entiteiten [...], en de overeenkomstig dit hoofdstuk genomen maatregelen ter ondersteuning van kritieke entiteiten;
 - d) een beleidskader voor [...] coördinatie tussen de overeenkomstig artikel 8 van deze richtlijn en de overeenkomstig [de NIS 2-richtlijn] aangewezen bevoegde autoriteiten met het oog op de uitwisseling van informatie over **cyberbeveiligingsrisico's, cyberdreigingen en -incidenten en niet-cybergerelateerde risico's, dreigingen en incidenten** [...] en de uitoefening van toezichthoudende taken.

De strategie wordt [...] telkens **wanneer** dat nodig is en ten minste om de vier jaar geactualiseerd.

3. De lidstaten delen **de relevante aspecten van** hun strategieën, **waaronder de in lid 2 bedoelde elementen**, en eventuele actualiseringen **daarvan** [...] binnen drie maanden na de vaststelling ervan aan de Commissie mee.

Artikel 4

Risicobeoordeling door de lidstaten

1. De overeenkomstig artikel 8 aangewezen bevoegde autoriteiten stellen een lijst op van essentiële diensten in de in de bijlage genoemde sectoren. Zij voeren uiterlijk [drie jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn] en vervolgens telkens wanneer dat nodig is en ten minste om de vier jaar, [...] **een risicobeoordeling** uit, met het oog op de identificatie van kritieke entiteiten overeenkomstig artikel 5[...], en het assisteren van die kritieke entiteiten bij het nemen van maatregelen uit hoofde van artikel 11.

In de risicobeoordeling wordt rekening gehouden met [...] relevante natuurlijke en door de mens veroorzaakte risico's, met inbegrip van ongevallen, natuurrampen, noodsituaties op het gebied van de volksgezondheid, **hybride dreigingen en andere** vijandelijke dreigingen, waaronder terroristische misdrijven als bedoeld in Richtlijn (EU) 2017/541 van het Europees Parlement en de Raad³⁷.

Bij de uitvoering van de risicobeoordeling houden de lidstaten [...] **ten minste rekening met het volgende:**

- a) de algemene risicobeoordeling die is uitgevoerd overeenkomstig artikel 6, lid 1, van Besluit nr. 1313/2013/EU van het Europees Parlement en de Raad³⁸;
- b) andere risicobeoordelingen die zijn uitgevoerd overeenkomstig de voorschriften van de toepasselijke sectorspecifieke handelingen van Unierecht, waaronder Verordening (EU) 2019/941 van het Europees Parlement en de Raad³⁹, [...] Verordening (EU) 2017/1938 van het Europees Parlement en de Raad⁴⁰, **Richtlijn 2012/18/EU van het Europees Parlement en de Raad**,⁴¹ en **Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad**⁴²;

³⁷ Richtlijn (EU) 2017/541 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 inzake terrorismebestrijding en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/475/JBZ van de Raad en tot wijziging van Besluit 2005/671/JBZ van de Raad (PB L 88 van 31.3.2017, blz. 6).

³⁸ Besluit nr. 1313/2013/EU van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 betreffende een Uniemechanisme voor civiele bescherming (PB L 347 van 20.12.2013, blz. 924).

³⁹ Verordening (EU) 2019/941 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende risicoparaatheid in de elektriciteitssector en tot intrekking van Richtlijn 2005/89/EG (PB L 158 van 14.6.2019, blz. 1).

⁴⁰ Verordening (EU) 2017/1938 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2017 betreffende maatregelen tot veiligstelling van de gasleveringszekerheid en houdende intrekking van Verordening (EU) nr. 994/2010 (PB L 280 van 28.10.2017, blz. 1).

⁴¹ **Richtlijn 2012/18/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken, houdende wijziging en vervolgens intrekking van Richtlijn 96/82/EG van de Raad (PB L 197 van 24.7.2012, blz. 1).**

⁴² **Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's (PB L 288 van 6.11.2007, blz. 27).**

- c) alle **relevante** risico's die voortvloeien uit de afhankelijkheid tussen de in de bijlage genoemde sectoren, ook waar het [...] **afhankelijkheden van entiteiten met vestiging in** andere lidstaten en derde landen betreft, en de gevolgen die een **aanzienlijke** verstoring in één sector kan hebben voor andere sectoren;
- d) alle **relevante** informatie over incidenten waarvan overeenkomstig artikel 13 is kennisgegeven.

Voor de toepassing van de eerste alinea, punt c), werken de lidstaten samen met de bevoegde autoriteiten van andere lidstaten en derde landen, naargelang het geval.

- 3. De lidstaten stellen de relevante elementen van de in lid 1 bedoelde risicobeoordeling ter beschikking aan de kritieke entiteiten die zij overeenkomstig artikel 5 hebben geïdentificeerd. **De aan kritieke entiteiten verstrekte informatie** [...] zal [...] **hen** helpen bij het verrichten van hun risicobeoordeling overeenkomstig artikel 10, en bij het nemen van maatregelen om hun weerbaarheid te waarborgen overeenkomstig artikel 11.
- 4. Elke lidstaat stelt de Commissie [...] [...] [...], [...] **binnen** [...] **drie maanden na de uitvoering van de risicobeoordeling**] en vervolgens wanneer dat nodig is en ten minste om de vier jaar in kennis van[...] de soorten geïdentificeerde risico's en verstrekt haar daarbij de **samengevatte** resultaten van de risicobeoordelingen.
- 5. De Commissie [...] **stelt**, in samenwerking met de lidstaten, een vrijwillig gemeenschappelijk rapportagemodel op waarmee aan lid 4 kan worden voldaan.

Artikel 5

Identificatie van kritieke entiteiten

1. Uiterlijk [...] **vier jaar** na de inwerkingtreding van deze richtlijn] identificeren de lidstaten de kritieke entiteiten voor [...] de in de bijlage[...] genoemde sectoren **en** deelsectoren **en**.
2. Bij de identificatie van kritieke entiteiten overeenkomstig lid 1 houden de lidstaten rekening met de resultaten van de risicobeoordeling uit hoofde van artikel 4 en passen zij **alle** [...] onderstaande criteria toe:
 - a) de entiteit verleent een of meer essentiële diensten;
 - b) [...] **de entiteit en haar kritieke** infrastructuur **zijn** gevestigd [...] **op** het **grondgebied van de identificerende** lidstaat; en
 - c) een incident zou aanzienlijke versturende effecten hebben op de verlening van [...] **deze essentiële diensten** of andere essentiële diensten in de in de bijlage genoemde sectoren [...] **overeenkomstig artikel 6, lid 1**.
3. Elke lidstaat stelt een lijst op van de geïdentificeerde kritieke entiteiten en zorgt ervoor dat die kritieke entiteiten binnen een maand na die identificatie in kennis worden gesteld van hun identificatie als kritieke entiteit. **De lidstaten** informeren [...] die kritieke entiteiten [...] over hun verplichtingen uit hoofde van de hoofdstukken [...] **III** en [...] **IV** en over de datum vanaf wanneer [...] **deze** bepalingen [...] op hen van toepassing zijn, **onverminderd artikel 7**.

Voor de betrokken kritieke entiteiten gelden [...] de bepalingen van de [...] **hoofdstukken III en IV** na verloop van [...] **twalf** maanden na die datum, **met uitzondering van de bepalingen van artikel 14, lid 2, punt a), die van toepassing zijn vanaf de datum van kennisgeving.**

4. De lidstaten zorgen ervoor dat hun overeenkomstig artikel 8 van deze richtlijn aangewezen bevoegde autoriteiten de overeenkomstig artikel 8 van [de NIS 2-richtlijn] aangewezen bevoegde autoriteiten [...] binnen een maand na de identificatie meedelen welke kritieke entiteiten zij op grond van dit artikel hebben geïdentificeerd.

[...]

6. [...]

7. Wanneer dat nodig is en in ieder geval om de vier jaar, evalueren de lidstaten de lijst van geïdentificeerde kritieke entiteiten, die zij indien nodig actualiseren.

Indien deze actualiseringen leiden tot de identificatie van meer kritieke entiteiten, zijn de leden 3[...] **en** 4 [...] van toepassing. Daarnaast zorgen de lidstaten ervoor dat entiteiten die op grond van een dergelijke actualisering niet langer als kritiek worden beschouwd, daarvan in kennis worden gesteld en dat hun medegedeeld wordt dat zij na de ontvangst van die informatie niet langer onderworpen zijn aan de verplichtingen uit hoofde van hoofdstuk III.

Artikel 6

Aanzienlijk verstorend effect

1. Bij het bepalen of een verstorend effect aanzienlijk is, als bedoeld in artikel 5, lid 2, punt c), houden de lidstaten rekening met de volgende criteria:
 - a) het aantal gebruikers dat afhankelijk is van de door de entiteit verleende **essentiële** dienst;
 - b) de mate waarin andere in de bijlage genoemde sectoren afhankelijk zijn van die **essentiële** dienst;
 - c) de ernst en duur van de gevolgen die incidenten kunnen hebben voor economische en maatschappelijke activiteiten, het milieu, [...] de openbare veiligheid **en beveiliging**, en de **volksgezondheid**;
 - d) het marktaandeel van de entiteit op de markt voor dergelijke diensten;
 - e) het geografische gebied dat door een incident kan worden getroffen, met inbegrip van eventuele grensoverschrijdende gevolgen;
 - f) het belang van de entiteit om de **essentiële** dienst op een voldoende niveau te houden, rekening houdend met de beschikbare alternatieven voor het verlenen ervan.
2. De lidstaten verstrekken de Commissie [...] **binnen** [...] drie maanden [...] **na de** [...] **identificatie van de kritieke entiteiten** de volgende informatie:
 - a) de in artikel 4, lid 1, bedoelde lijst van **essentiële** diensten;

- b) het aantal kritieke entiteiten dat voor elke in de bijlage [...] vermelde sector en deelsector is geïdentificeerd;
- c) eventuele drempels die worden toegepast om een of meer van de in lid 1 genoemde criteria te specificeren, **die als dusdanig of in een geaggregeerde vorm kunnen worden gepresenteerd.**

Zij verstrekken die informatie wanneer dat nodig is en ten minste om de vier jaar.

- 3. De Commissie [...] **stelt**, na raadpleging van de Groep voor de weerbaarheid van kritieke entiteiten, **niet-bindende** richtsnoeren vast om de toepassing van de in lid 1 bedoelde criteria te vergemakkelijken, rekening houdend met de in lid 2 bedoelde informatie.

Artikel 7

*[...] [...] **K**ritieke entiteiten [...] in de sectoren bankwezen, financiëlemarktinfrastructuur en digitale infrastructuur*

[...]

[...]

[...]

De lidstaten zorgen ervoor dat de bepalingen van artikel 9 a en de hoofdstukken III tot en met VI niet van toepassing zijn op aangewezen kritieke entiteiten in de in de punten 3, 4 en 8 van de tabel in de bijlage genoemde sectoren.

Artikel 8

Bevoegde autoriteiten en centraal contactpunt

1. Elke lidstaat wijst een of meer bevoegde autoriteiten aan die verantwoordelijk zijn voor de correcte toepassing en, waar nodig, handhaving van de voorschriften van deze richtlijn op nationaal niveau ("bevoegde autoriteit"). De lidstaten kunnen een of meer bestaande autoriteiten aanwijzen.

Met betrekking tot de kritieke entiteiten in de in de punten 3 en 4 van de tabel in de bijlage genoemde sectoren, zijn de als bevoegde autoriteiten aangewezen autoriteiten, in voorkomend geval, die welke overeenkomstig artikel 41 van [DORA-verordening] zijn aangewezen. Met betrekking tot de in punt 8 van de tabel in de bijlage genoemde kritieke entiteiten, zijn de aangewezen bevoegde autoriteiten, in voorkomend geval, die welke overeenkomstig artikel 8 van [NIS2-richtlijn] zijn aangewezen.

Wanneer zij meer dan één autoriteit aanwijzen, stellen zij de respectieve taken van de betrokken autoriteiten duidelijk vast en zorgen zij ervoor dat zij doeltreffend samenwerken bij de vervulling van hun taken uit hoofde van deze richtlijn, onder meer met betrekking tot de aanwijzing en de activiteiten van het in lid 2 bedoelde centraal contactpunt.

2. Elke lidstaat [...] wijst [...] **een nationaal** centraal contactpunt aan dat een verbindingsfunctie vervult bij grensoverschrijdende samenwerking met [...] **de centrale contactpunten** van andere lidstaten en met de in artikel 16 bedoelde Groep voor de weerbaarheid van kritieke entiteiten ("centraal contactpunt").

3. Uiterlijk [...] **zeven** jaar [...] na de inwerkingtreding van deze richtlijn] en vervolgens om de **twee** [...] **jaar** dienen de centrale contactpunten bij de Commissie en de Groep voor de weerbaarheid van kritieke entiteiten een samenvattend verslag in over de ontvangen kennisgevingen, met vermelding van het aantal daarvan, de aard van de gemelde incidenten en de overeenkomstig artikel 13, lid 3, genomen maatregelen.

In samenwerking met de Groep voor de weerbaarheid van kritieke entiteiten stelt de Commissie een vrijwillig gemeenschappelijk rapportagemodel op voor het in de bovenstaande alinea bedoelde samenvattend verslag.

4. Elke lidstaat zorgt ervoor dat de bevoegde autoriteit[...] **en** het aangewezen centraal contactpunt, over de bevoegdheden en toereikende financiële, personele en technische middelen [...] **beschikken** om de [...] **hun** toegewezen taken op doeltreffende en doelmatige wijze uit te voeren.
5. De lidstaten zorgen ervoor dat hun bevoegde autoriteiten, indien wenselijk en in overeenstemming met het Unierecht en het nationale recht, overleggen en samenwerken met andere bevoegde nationale autoriteiten, [...] **waaronder** de autoriteiten die belast zijn met civiele bescherming, rechtshandhaving en de bescherming van persoonsgegevens, alsook **kritieke entiteiten en** [...] betrokken belanghebbende partijen[...].
6. De lidstaten zorgen ervoor dat hun overeenkomstig dit artikel aangewezen bevoegde autoriteiten met de krachtens [de NIS 2-richtlijn] aangewezen bevoegde autoriteiten samenwerken **en informatie uitwisselen** op het gebied van cyberbeveiligingsrisico's, **cyberdreigingen** en [...] -incidenten, **en niet-cybergerelateerde risico's, dreigingen en incidenten** die negatieve gevolgen hebben voor kritieke entiteiten, alsook [...] **relevante** maatregelen die de krachtens [de NIS 2-richtlijn] **en deze richtlijn** [...] aangewezen bevoegde autoriteiten hebben genomen.
7. Elke lidstaat stelt de Commissie binnen drie maanden na de aanwijzing van de bevoegde autoriteit en het centraal contactpunt in kennis van die aanwijzing alsook van hun [...] taken en verantwoordelijkheden uit hoofde van deze richtlijn, hun contactgegevens en eventuele latere wijzigingen daarvan.

Indien een lidstaat als bevoegde autoriteiten voor de in de punten 3, 4 en 8 van de tabel in de bijlage genoemde kritieke entiteiten andere autoriteiten aanwijst dan de in de tweede alinea van lid 1 vermelde autoriteiten, stelt die lidstaat de Commissie daar ook van in kennis.

Elke lidstaat maakt zijn aanwijzing van de bevoegde autoriteit en het centraal contactpunt openbaar.

8. De Commissie maakt een lijst van de centrale contactpunten van de lidstaten bekend.

Artikel 9

Ondersteuning van kritieke entiteiten door de lidstaten

1. De lidstaten ondersteunen kritieke entiteiten bij het vergroten van hun weerbaarheid. Die ondersteuning kan onder meer bestaan in het ontwikkelen van richtsnoeren en methodologieën, hulp bij de organisatie van oefeningen om de weerbaarheid van de kritieke entiteiten te testen en het verstrekken van **advies en** opleiding aan personeel van kritieke entiteiten.
2. De lidstaten zorgen ervoor dat de bevoegde autoriteiten met kritieke entiteiten uit de in de bijlage genoemde sectoren samenwerken en informatie en goede praktijken uitwisselen.
3. De lidstaten [...] **faciliteren** de vrijwillige uitwisseling van informatie tussen kritieke entiteiten over aangelegenheden die onder deze richtlijn vallen, overeenkomstig het Unierecht en het nationale recht inzake, met name, **gerubriceerde en gevoelige informatie**, mededinging en bescherming van persoonsgegevens.

Artikel 9 a

Samenwerking tussen de lidstaten

De lidstaten raadplegen elkaar over kritieke entiteiten wanneer dat nodig is voor de consequente toepassing van de richtlijn. Die raadplegingen zijn met name verplicht met betrekking tot kritieke entiteiten:

- a) die gebruikmaken van kritieke infrastructuur die fysiek verbonden is met twee of meer lidstaten;
- b) die behoren tot bedrijfsstructuren die verbonden zijn met of gekoppeld zijn aan kritieke entiteiten in andere lidstaten;
- c) die als dusdanig zijn geïdentificeerd in één lidstaat en essentiële diensten verlenen in of aan andere lidstaten.

De Raadplegingen moeten de weerbaarheid van kritieke entiteiten verhogen en, indien mogelijk, de administratieve lasten voor de kritieke entiteiten verminderen.

HOOFDSTUK III

WEERBAARHEID VAN KRITIEKE ENTITEITEN

Artikel 10

Risicobeoordeling door kritieke entiteiten

De lidstaten zorgen ervoor dat kritieke entiteiten binnen [...] **twalf** maanden na ontvangst van de in artikel 5, lid 3, bedoelde kennisgeving en vervolgens telkens wanneer dat nodig is en ten minste om de vier jaar, op basis van de risicobeoordelingen van de lidstaten en andere relevante informatiebronnen, alle relevante risico's beoordelen die **de levering van essentiële diensten** kunnen verstoren.

Bij de risicobeoordeling **van de kritieke entiteiten** worden [...] de in artikel 4, lid 1, bedoelde relevante risico's in aanmerking genomen die tot [...] [...] **een incident** zouden kunnen leiden. Daarbij wordt rekening gehouden met [...] **afhankelijkheden** binnen **en van** andere in de bijlage genoemde sectoren van de door de kritieke entiteit verleende essentiële dienst, in voorkomend geval ook in naburige lidstaten en derde landen. [...] **De lidstaten kunnen erkennen dat bestaande risicobeoordelingen van kritische entiteiten geheel of ten dele gelijkwaardig zijn, voor zover deze betrekking hebben op de in dit artikel bedoelde risico's en afhankelijkheden.**

Artikel 11

Weerbaarheidsmaatregelen van kritieke entiteiten

1. De lidstaten zorgen ervoor dat kritieke entiteiten passende en evenredige technische, **veiligheids-**, en organisatorische maatregelen nemen om hun weerbaarheid te waarborgen, **in overeenstemming met de resultaten van de in de artikelen 4 en 10 bedoelde risico-beoordelingen**, met inbegrip van maatregelen die nodig zijn om:
 - a) te voorkomen dat zich incidenten voordoen, [...] [...] **terdege rekening houdend met** maatregelen ter beperking van het risico op rampen en maatregelen voor aanpassing aan de klimaatverandering;

- b) te zorgen voor adequate fysieke bescherming **van de gebouwen en de kritieke infrastructuur** [...] **terdege rekening houdend met maatregelen zoals** omheiningen, barrières, instrumenten en routines voor bewaking van de omgeving, alsmede detectieapparatuur en toegangscontroles;
- c) de gevolgen van incidenten te **bestrijden**, te beperken en **ertegen bestand te zijn**, [...] **terdege rekening houdend met** de uitvoering van risico- en crisisbeheersingsprocedures en -protocollen en waarschuwingroutines;
- d) te herstellen van incidenten, [...] **terdege rekening houdend met** bedrijfscontinuïteitsmaatregelen en de identificatie van alternatieve toeleveringsketens;
- e) te zorgen voor adequaat beheer van personeelsbeveiliging, [...] **terdege rekening houdend met maatregelen zoals** [...] het vaststellen van categorieën personeel dat kritieke functies uitoefent, het vaststellen van het recht van toegang tot [...] **gebouwen, kritieke** infrastructuur en [...] gevoelige informatie, alsook [...] **het bepalen van de** [...] categorieën [...] **personen en het instellen van doorlichtingsprocedures** in [...] **overeenstemming met** artikel 12;
- f) het relevante personeel bewust te maken van de in punt a) tot en met e) bedoelde maatregelen, **terdege rekening houdend met opleidingen, informatiemateriaal en oefeningen**.

2. De lidstaten zorgen ervoor dat kritieke entiteiten beschikken over een weerbaarheidsplan of een gelijkwaardig document of gelijkwaardige documenten, waarin de maatregelen uit hoofde van lid 1 [...] worden beschreven, en het toepassen. Wanneer kritieke entiteiten maatregelen hebben genomen ingevolge verplichtingen uit hoofde van andere handelingen van Unierecht, **nationaal of internationaal recht [...], kunnen de erkennen dat de in lid 1 bedoelde maatregelen en deze maatregelen lidstaten geheel of ten dele gelijkwaardig zijn, of de kritieke entiteiten [...]** die maatregelen laten beschrijven in het weerbaarheidsplan of een gelijkwaardig document of gelijkwaardige documenten.

2 a. De lidstaten zorgen ervoor dat elke kritieke entiteit een verbindingsfunctionaris of een gelijkwaardige functionaris aanwijst als contactpunt voor de bevoegde autoriteiten.

3. Op verzoek van de lidstaat die de kritieke entiteit heeft geïdentificeerd en met instemming van de betrokken kritieke entiteit organiseert de Commissie overeenkomstig de regelingen die zijn vermeld in artikel 15, leden [...], 5, 7 en 8, adviesmissies die de betrokken kritieke entiteit adviseren over de nakoming van haar verplichtingen krachtens hoofdstuk III. De adviesmissie brengt verslag uit over haar bevindingen aan de Commissie, die lidstaat en de betrokken kritieke entiteit.
4. [...]

De Commissie stelt, na raadpleging van de Groep voor de weerbaarheid van kritieke entiteiten, niet-bindende richtsnoeren vast om de technische, veiligheids- en organisatorische maatregelen die uit hoofde van lid 1 kunnen worden genomen nader te bepalen.

5. De Commissie stelt uitvoeringshandelingen vast om de nodige technische en methodologische specificaties vast te stellen met betrekking tot de toepassing van de in lid 1 bedoelde maatregelen. Die uitvoeringshandelingen worden vastgesteld volgens de in artikel 20, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure.

Artikel 12

Antecedentenonderzoek

1. De lidstaten **kunnen, wanneer dat nodig is**, [...] ervoor zorgen dat kritieke entiteiten verzoeken om een antecedentenonderzoek [...] **kunnen** indienen ten aanzien van personen die:
- a) **gevoelige of aangewezen taken vervullen in of voor de kritieke entiteit;**
 - b) **gemachtigd zijn om de gebouwen rechtstreeks of op afstand te gebruiken of te onderhouden, ook voor de beveiliging van personen, goederen of informatie;** [...], [...]
 - c) [...] in aanmerking **komen** voor aanwerving voor functies [...] [...] **waarin de in de punten a) en b) bedoelde taken moeten worden vervuld.**
- [...] **Die** verzoeken [...] **worden binnen een redelijke termijn** beoordeeld [...] **en overeenkomstig de nationale wetgeving en procedures verwerkt.**

2. [...] ⁴³ [...] [...]

[...]

[...]

[...]

[...] **Teneinde** de gegevens uit de strafregisters van andere lidstaten te verkrijgen, **maken de lidstaten gebruik van het Europees Strafregisterinformatiesysteem**[...] (Ecris) volgens de procedures in Kaderbesluit 2009/315/JBZ van de Raad en, waar nuttig **en toepasselijk**, Verordening (EU) 2019/816 van het Europees Parlement en de Raad⁴⁴. De in artikel 3 van dat kaderbesluit en in artikel 3, lid 5, van die verordening bedoelde centrale autoriteiten beantwoorden verzoeken om dergelijke gegevens binnen tien werkdagen na de datum van ontvangst van het verzoek **overeenkomstig artikel 8, lid 1, van dat kaderbesluit**.

⁴³ [...]

⁴⁴ PB L 135 van 22.5.2019, blz. 1.

[...]

Artikel 13

Melding van incidenten

1. De lidstaten zorgen ervoor dat kritieke entiteiten de bevoegde autoriteit onverwijld in kennis stellen van incidenten die [...] **de verlening van essentiële diensten** aanzienlijk verstoren of kunnen verstoren. [...] **Om uit te maken of de verstoring aanzienlijk is, wordt met name met de volgende parameters rekening gehouden:**
 - a) **het aantal getroffen gebruikers en hun aandeel;**
 - b) **de duur;**
 - c) **het getroffen geografische gebied.**

2. [...]

[...]

[...]

[...]

Die kennisgevingen bevatten alle informatie, voor zover beschikbaar, die de bevoegde autoriteit nodig heeft om te bepalen wat de aard, de oorzaak en de mogelijke gevolgen van het incident zijn, en of er grensoverschrijdende gevolgen zijn. Een dergelijke kennisgeving leidt niet tot een verhoogde aansprakelijkheid voor de kritieke entiteiten.

3. Op basis van de informatie die de kritieke entiteit in de kennisgeving verstrekt, informeert de bevoegde autoriteit, via [...] **het** centraal contactpunt, het centraal contactpunt van andere getroffen lidstaten indien het incident aanzienlijke gevolgen heeft of kan hebben voor kritieke entiteiten en voor de continuïteit van de verlening van essentiële diensten in een of meer andere lidstaten.

Daarbij behandelen de centrale contactpunten, overeenkomstig het Unierecht of nationale wetgeving [...], de informatie zodanig dat ze vertrouwelijk kan worden gehouden en de veiligheid en de commerciële belangen van de betrokken kritieke entiteit worden beschermd.

4. Zodra zij overeenkomstig lid 1 in kennis is gesteld, verstrekt de bevoegde autoriteit de kritieke entiteit [...] zo spoedig mogelijk relevante [...] vervolginformatie [...], waaronder informatie die de kritieke entiteit kan helpen om doeltreffend te reageren op het incident.

HOOFDSTUK IV

[...] KRITIEKE ENTITEITEN VAN BIJZONDER EUROPEES BELANG

Artikel 14

Identificatie van *kritieke entiteiten van bijzonder Europees belang*

[...]

2. Een entiteit wordt als een kritieke entiteit van bijzonder Europees belang beschouwd wanneer zij **overeenkomstig artikel 5, lid 1**, als een kritieke entiteit is geïdentificeerd, [...]essentiële diensten verleent aan of in meer dan een derde van de lidstaten en [...]overeenkomstig [...] **lid 3** in kennis is gesteld;

2 a. **De lidstaten zorgen ervoor dat een kritieke entiteit na de in artikel 5, lid 3, bedoelde kennisgeving haar overeenkomstig artikel 8 van deze richtlijn aangewezen bevoegde autoriteit informeert wanneer zij essentiële diensten verleent aan of in meer dan een derde van de lidstaten, en dan laat weten om welke essentiële diensten aan of in welke lidstaten het gaat.**

De lidstaten delen die informatie, samen met de identiteit van de kritieke entiteit, onverwijld mee aan de Commissie.

De Commissie raadpleegt zowel de bevoegde autoriteiten van de lidstaat die de kritieke entiteit heeft geïdentificeerd en van andere betrokken lidstaten, als de kritieke entiteit zelf. Bij die raadpleging deelt elke lidstaat de Commissie mee of de diensten die de kritieke entiteit hem verleent naar zijn oordeel essentiële diensten zijn.

3. **Indien de Commissie op basis van de in lid 2 a bedoelde Raadplegingen oordeelt dat de betrokken kritieke entiteit essentiële diensten verleent aan of in meer dan een derde van de lidstaten,** [...] [...] stelt **zij** [...] de betrokken entiteit er **via haar bevoegde autoriteit** van in kennis dat zij als een kritieke entiteit van bijzonder Europees belang wordt beschouwd, waarbij zij die entiteit op de hoogte stelt van haar verplichtingen krachtens dit hoofdstuk en van de datum vanaf wanneer die verplichtingen voor haar gelden.

3 a. De bepalingen van dit hoofdstuk zijn vanaf de datum van ontvangst van [...] **de in lid 3 bedoelde** kennisgeving op de betrokken kritieke entiteit van bijzonder Europees belang van toepassing.

Artikel 15

[...] Adviesmissies

1. [...]

[...]

De lidstaat waar een kritieke entiteit van bijzonder Europees belang is gevestigd, kan de Commissie verzoeken een adviesmissie te organiseren ter beoordeling van de maatregelen die de betrokken entiteit heeft genomen om aan haar verplichtingen krachtens hoofdstuk III te voldoen.

1 a. Een of meer lidstaten waaraan of waarin de essentiële dienst wordt verleend, of de Commissie, kunnen ook om een adviesmissie als bedoeld in lid 1 verzoeken. De Commissie organiseert die adviesmissie met instemming van de lidstaat waar de kritieke entiteit van bijzonder Europees belang is gevestigd.

2. [...]

Op gemotiveerd verzoek van een of meer lidstaten waaraan of waarin de essentiële dienst wordt verleend, of van de Commissie, verstrekt de lidstaat waar de kritieke entiteit van bijzonder Europees belang is gevestigd het volgende:

- a. **de samengevatte resultaten van de overeenkomstig artikel 10 uitgevoerde risicobeoordeling;**
- b. **een kort overzicht van de overeenkomstig artikel 11 genomen maatregelen;**
- c. **de toezichts- of handhavingsmaatregelen, zoals beoordelingen van naleving of gegeven opdrachten, die zijn bevoegde autoriteit overeenkomstig de artikelen 18 en 19 met betrekking tot die entiteit heeft genomen.**

3. De adviesmissie rapporteert haar bevindingen binnen drie maanden na afloop van haar werkzaamheden aan de Commissie, [...], **de lidstaten waar de kritieke entiteit van bijzonder Europees belang is gevestigd, de lidstaten waaraan of waarin de essentiële dienst wordt verleend, en de betrokken entiteit.**

[...] **De lidstaten waaraan of waarin de essentiële dienst wordt verleend** analyseren het verslag en adviseren de Commissie indien nodig over de vraag of de betrokken kritieke entiteit van bijzonder Europees belang haar verplichtingen uit hoofde van hoofdstuk III nakomt en, in voorkomend geval, over de maatregelen die kunnen worden genomen om de weerbaarheid van die entiteit te verbeteren.

Op basis van dat advies deelt de Commissie aan de lidstaat waar [...] die entiteit is gevestigd, [...] aan **de lidstaten waaraan of waarin de essentiële dienst wordt verleend**, en aan die entiteit mee of die entiteit naar haar **oordeel** haar verplichtingen uit hoofde van hoofdstuk III nakomt en, in voorkomend geval, welke maatregelen kunnen worden genomen om de weerbaarheid van die entiteit te verbeteren.

Die lidstaat **zorgt ervoor dat de bevoegde autoriteit en de betrokken kritieke entiteit** terdege rekening houden met [...] **dat oordeel** en verstrekt aan de Commissie en[...] **aan de lidstaten waaraan of waarin de essentiële dienst wordt verleend** informatie over [...] de maatregelen die hij naar aanleiding van [...] **dat oordeel** heeft genomen.

4. Elke adviesmissie bestaat uit deskundigen uit **de lidstaat waar de kritieke entiteit van bijzonder Europees belang is gevestigd en de** lidstaten **waaraan of waarin de essentiële dienst wordt verleend,** en vertegenwoordigers van de Commissie. **Die** lidstaten kunnen kandidaten voorstellen voor deelname aan een adviesmissie. **Na overleg met de lidstaat waar de kritieke entiteit is gevestigd,** selecteert en benoemt de Commissie de leden van elke adviesmissie op basis van hun beroepsbekwaamheid, en zorgt daarbij **indien mogelijk** voor een geografisch evenwichtige vertegenwoordiging [...] **uit al die** lidstaten. **De leden van de adviesmissie beschikken zo nodig over de juiste en geldige veiligheidsmachtiging.**

De Commissie draagt de kosten voor de deelname aan de adviesmissie.

De Commissie stelt het programma van een adviesmissie op, in overleg met de leden van de specifieke adviesmissie en in samenspraak met de lidstaat waar de [...] kritieke entiteit van Europees belang is gevestigd.

5. De Commissie stelt een uitvoeringshandeling vast met daarin de procedurele regelingen voor de **verzoeken en de behandeling ervan, voor de** uitvoering van en rapportage over adviesmissies, **en voor de behandeling van de mededeling over het oordeel van de Commissie en over de genomen maatregelen, terdege rekening houdend de vertrouwelijkheid en de commerciële gevoeligheid van de betreffende informatie.** Die uitvoeringshandeling wordt vastgesteld volgens de in artikel 20, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure.
6. De lidstaten zorgen ervoor dat de betrokken kritieke entiteit van bijzonder Europees belang de adviesmissie toegang verleent tot [...] informatie, systemen en faciliteiten die betrekking hebben op de verlening van haar essentiële diensten en [...] **die de adviesmissie nodig heeft voor de uitvoering van haar taken.**
7. De adviesmissie wordt uitgevoerd overeenkomstig het toepasselijke nationale recht van de lidstaat waar [...] **de kritieke entiteit van Europees belang** is gevestigd, **met inachtneming van de verantwoordelijkheid van die lidstaat voor de nationale veiligheid en de bescherming van zijn veiligheidsbelangen.**

8. Bij het organiseren van de adviesmissies houdt de Commissie rekening met de verslagen van eventuele inspecties die de Commissie uit hoofde van Verordening (EG) nr. 300/2008 en Verordening (EG) nr. 725/2004 heeft uitgevoerd en met de verslagen van de controles die de Commissie uit hoofde van Richtlijn 2005/65/EG heeft uitgevoerd ten aanzien van de kritieke entiteit of de kritieke entiteit van bijzonder Europees belang, naargelang het geval.
9. **De Commissie stelt de Groep voor de weerbaarheid van kritieke entiteiten ervan in kennis wanneer een adviesmissie wordt georganiseerd. Ter bevordering van wederzijds leren, stellen de lidstaat waar de kritieke entiteit van bijzonder Europees belang is gevestigd en de Commissie de Groep voor de weerbaarheid van kritieke entiteiten ook in kennis van het samenvattend verslag van de adviesmissie en van de geleerde lessen.**

HOOFDSTUK V SAMENWERKING EN RAPPORTAGE

Artikel 16 Groep voor de weerbaarheid van kritieke entiteiten

1. Er wordt een Groep voor de weerbaarheid van kritieke entiteiten opgericht die met ingang van [zes maanden na de inwerkingtreding van deze richtlijn] operationeel is. Deze groep ondersteunt de Commissie en faciliteert de [...] samenwerking **tussen de lidstaten** en de uitwisseling van informatie over aangelegenheden in verband met deze richtlijn.
2. De Groep voor de weerbaarheid van kritieke entiteiten bestaat uit vertegenwoordigers van de lidstaten en de Commissie, **die waar nodig over een veiligheidsmachtiging beschikken**. Indien dit voor de uitvoering van haar taken relevant is, kan de Groep voor de weerbaarheid van kritieke entiteiten [...] **andere belanghebbenden** uitnodigen om aan haar werkzaamheden deel te nemen.

De vertegenwoordiger van de Commissie zit de Groep voor de weerbaarheid van kritieke entiteiten voor.

3. De Groep voor de weerbaarheid van kritieke entiteiten heeft de volgende taken:
- a) het ondersteunen van de Commissie wanneer die de lidstaten assisteert bij het versterken van hun capaciteit om te zorgen voor de weerbaarheid van kritieke entiteiten overeenkomstig deze richtlijn;
 - b) [...] **het analyseren** van de in artikel 3 bedoelde strategieën inzake de weerbaarheid van kritieke entiteiten [...] **teneinde** beste praktijken met betrekking tot die strategieën **vast te stellen**;
 - c) het faciliteren van de uitwisseling van beste praktijken met betrekking tot de identificatie van kritieke entiteiten door de lidstaten overeenkomstig artikel 5, onder meer met betrekking tot grensoverschrijdende afhankelijkheden en wat betreft risico's en incidenten, [...] **alsook wat betreft de nationale aanpak om de gelijkwaardigheidsregeling uit te voeren**;
 - d) het bijdragen aan de opstelling van de in [...] **artikel 6, lid 3, en artikel 11, lid 4**, bedoelde richtsnoeren en, **op verzoek**, de [...] uitvoeringshandelingen uit hoofde van deze richtlijn[...];
 - e) [...] **het analyseren**[...] van de in artikel 8, lid 3, bedoelde samenvattende verslagen;
 - f) het delen van praktijken [...] met betrekking tot de melding van incidenten als bedoeld in artikel 13;
 - g) [...] **het bespreken** van de **samenvattende** verslagen van adviesmissies **en van de geleerde lessen** overeenkomstig artikel 15, [...] **lid 9**;
 - h) het uitwisselen van informatie en het delen van beste praktijken op het gebied van onderzoek en ontwikkeling met betrekking tot de weerbaarheid van kritieke entiteiten overeenkomstig deze richtlijn;
 - i) het waar nodig uitwisselen van informatie op gebied van de weerbaarheid van kritieke entiteiten met de betrokken instellingen, organen en instanties van de Unie.

4. Uiterlijk op [24 maanden na de inwerkingtreding van deze richtlijn] en vervolgens om de twee jaar, stelt de Groep voor de weerbaarheid van kritieke entiteiten een werkprogramma op inzake te nemen maatregelen ter uitvoering van haar doelstellingen en taken, dat in overeenstemming moet zijn met de eisen en doelstellingen van deze richtlijn.
5. De Groep voor de weerbaarheid van kritieke entiteiten komt regelmatig en ten minste eenmaal per jaar met de bij [de NIS 2-richtlijn] ingestelde samenwerkingsgroep bijeen teneinde [...] samenwerking te bevorderen en de uitwisseling van informatie te **faciliteren**.
6. De Commissie [...] **stelt** uitvoeringshandelingen **vast** waarin de procedurele regelingen zijn opgenomen die nodig zijn voor het functioneren van de Groep voor de weerbaarheid van kritieke entiteiten, **overeenkomstig de bepalingen van artikel 1, lid 4**. Die uitvoeringshandelingen worden vastgesteld volgens de in artikel 20, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure.
7. De Commissie verstrekt de Groep voor de veerkracht van kritieke entiteiten uiterlijk op [drie jaar en [...] **negen** maanden na de inwerkingtreding van deze richtlijn] en vervolgens wanneer dat nodig is en ten minste om de vier jaar, een samenvattend verslag van de informatie die de lidstaten overeenkomstig artikel 3, lid 3, en artikel 4, lid 4, hebben verstrekt.

Artikel 17

Ondersteuning door de Commissie van bevoegde autoriteiten en kritieke entiteiten

1. De Commissie ondersteunt, waar nodig, de lidstaten en kritieke entiteiten bij het nakomen van hun verplichtingen uit hoofde van deze richtlijn. [...] [...] **De Commissie stelt** een overzicht op Unieniveau op van de grensoverschrijdende en intersectorale risico's voor de verlening van essentiële diensten, [...] **organiseert** de in artikel 11, lid 3, en artikel 15[...] bedoelde adviesmissies en [...] **faciliteert** de uitwisseling van informatie tussen **de lidstaten en deskundigen** in de hele Unie.
2. De Commissie vult de in artikel 9 bedoelde activiteiten van de lidstaten aan door beste praktijken, **richtsnoeren** en methoden te ontwikkelen en door grensoverschrijdende opleidingsactiviteiten en oefeningen te ontwikkelen om de veerkracht van kritieke entiteiten te testen.
3. **De Commissie stelt financiële middelen ter beschikking van de lidstaten om de weerbaarheid van hun kritieke entiteiten te vergroten.**

HOOFDSTUK VI

TOEZICHT EN HANDHAVING

Artikel 18

Toepassing en handhaving

1. Om te beoordelen of de entiteiten die de lidstaten overeenkomstig artikel 5 als kritieke entiteiten hebben geïdentificeerd, voldoen aan de verplichtingen uit hoofde van deze richtlijn, zorgen de lidstaten ervoor dat de bevoegde autoriteiten over de bevoegdheden en middelen beschikken om:
 - a) inspecties ter plaatse te verrichten van **de kritieke infrastructuur en** de bedrijfsruimten die de kritieke entiteit gebruikt voor de verlening van haar essentiële diensten en op afstand toezicht uit te oefenen op de maatregelen van kritieke entiteiten uit hoofde van artikel 11;
 - b) audits uit te voeren of te gelasten met betrekking tot die entiteiten.

2. De lidstaten zorgen ervoor dat de bevoegde autoriteiten over de bevoegdheden en middelen beschikken om, indien nodig voor de uitvoering van hun taken uit hoofde van deze richtlijn, te eisen dat de entiteiten die zij overeenkomstig artikel 5 als kritieke entiteiten hebben geïdentificeerd, hun binnen een door die autoriteiten vastgestelde redelijke termijn:
 - a) de informatie verstrekken die nodig is om te beoordelen of de maatregelen die deze **entiteiten** hebben genomen om [...] **hun** weerbaarheid te waarborgen, voldoen aan de vereisten van artikel 11;
 - b) bewijs verstrekken van de effectieve uitvoering van die maatregelen, met inbegrip van de resultaten van een audit die op kosten van de desbetreffende entiteit is uitgevoerd door een onafhankelijke en gekwalificeerde auditor die door de entiteit is geselecteerd.

Wanneer zij die informatie eisen, vermelden de bevoegde autoriteiten het doel van de eis en specificeren zij welke informatie wordt verlangd.

3. Onverlet de mogelijkheid om sancties op te leggen overeenkomstig artikel 19, kunnen de bevoegde autoriteiten, in aansluiting op de in lid 1 bedoelde toezichtmaatregelen of de beoordeling van de in lid 2 bedoelde informatie, de betrokken kritieke entiteiten opdragen de nodige en evenredige maatregelen te nemen om vastgestelde inbreuken op deze richtlijn binnen een door die autoriteiten vastgestelde redelijke termijn te beëindigen en die autoriteiten informatie over de genomen maatregelen te verstrekken. Bij een dergelijke opdracht wordt met name rekening gehouden met de ernst van de inbreuk.
4. De lidstaten zorgen ervoor dat de in de leden 1, 2 en 3 bedoelde bevoegdheden alleen met de nodige waarborgen kunnen worden uitgeoefend. Met die waarborgen wordt met name verzekerd dat een dergelijke uitoefening op objectieve, transparante en evenredige wijze plaatsvindt en dat de rechten en rechtmatige belangen van de betrokken kritieke entiteiten, **zoals de bescherming van handels- en bedrijfsgeheimen en -activiteiten**, afdoende worden gegarandeerd, met inbegrip van hun recht om te worden gehoord, van verdediging en van hun recht op een effectief rechtsmiddel bij een onafhankelijke rechtbank.
5. De lidstaten zorgen ervoor dat een bevoegde autoriteit, bij het beoordelen van de naleving door een kritieke entiteit overeenkomstig dit artikel, de krachtens [de NIS 2-richtlijn] aangewezen bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaat daarvan in kennis stelt, en deze autoriteiten kan verzoeken om [...] **hun toezichts- en handhavingsbevoegdheden uit te oefenen op een essentiële entiteit die onder het toepassingsgebied van [NIS 2-richtlijn] valt en die ook volgens deze richtlijn als kritiek wordt aangemerkt**, en daartoe samen te werken en informatie uit te wisselen.

Artikel 19

Sancties

De lidstaten stellen de voorschriften vast ten aanzien van de sancties die van toepassing zijn op overtredingen van de nationale bepalingen die zijn vastgesteld op grond van deze richtlijn en nemen alle nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat deze sancties worden uitgevoerd. De sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn. De lidstaten stellen de Commissie uiterlijk op [twee jaar na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn] in kennis van die bepalingen en delen haar onverwijld alle latere wijzigingen van die bepalingen mee.

HOOFDSTUK VII

SLOTBEPALINGEN

Artikel 20

Comitéprocedure

1. De Commissie wordt bijgestaan door een comité. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.
2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

Artikel 22

Rapportering en toetsing

De Commissie dient uiterlijk op [...] **zes jaar** na de inwerkingtreding van deze richtlijn] een verslag in bij het Europees Parlement en de Raad waarin wordt beoordeeld in hoeverre de lidstaten de nodige maatregelen hebben genomen om aan deze richtlijn te voldoen.

De Commissie evalueert op gezette tijden de werking van deze richtlijn en brengt daarover verslag uit aan het Europees Parlement en de Raad. In het verslag worden met name de impact en de toegevoegde waarde van deze richtlijn met betrekking tot het waarborgen van de weerbaarheid van kritieke entiteiten beoordeeld en wordt nagegaan of de [...] **bijlage bij** de richtlijn moet worden [...] **gewijzigd**. Het eerste verslag wordt uiterlijk [...] **zeven jaar en zes maanden** na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn] ingediend.

Artikel 23

Intrekking van Richtlijn 2008/114/EG

Richtlijn 2008/114/EG wordt ingetrokken met ingang van [datum van [...] **omzetting** van deze richtlijn].

Artikel 24

Omzetting

1. De lidstaten dienen uiterlijk op [[...] **twee jaar** na de inwerkingtreding van deze richtlijn] de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen vast te stellen en bekend te maken om aan deze richtlijn te voldoen. Zij delen de Commissie de tekst van die bepalingen onverwijld mede.

Zij passen die bepalingen toe vanaf [twee jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn + een dag].

Wanneer de lidstaten die bepalingen vaststellen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking ervan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijkste bepalingen van intern recht mede die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 25
Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 26
Adressaten

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement
De voorzitter

Voor de Raad
De voorzitter

BIJLAGE

Sectoren, deelsectoren en [...] categorieën van entiteiten

<u>Sectoren</u>	<u>Deelsectoren</u>	<u>[...] Categorieën van entiteit[...]</u> <u>en</u>
1. Energie	a) Elektriciteit	— Elektriciteitsbedrijven als bedoeld in artikel 2, punt 57, van Richtlijn (EU) 2019/944 ⁴⁵ , die de taak van "levering" in de zin van artikel 2, punt 12, van die richtlijn verrichten
		— Distributiesysteembeheerders als bedoeld in artikel 2, punt 29, van Richtlijn (EU) 2019/944
		— Transmissiesysteembeheerders als bedoeld in artikel 2, punt 35, van Richtlijn (EU) 2019/944
		— Producenten als bedoeld in artikel 2, punt 38, van Richtlijn (EG) nr. 2019/944
		— Benoemde elektriciteitsmarktbeheerders als bedoeld in artikel 2, punt 8, van Verordening (EU) 2019/943 ⁴⁶

⁴⁵ Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU (PB L 158 van 14.6.2019, blz. 125).

⁴⁶ Verordening (EU) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de interne markt voor elektriciteit (PB L 158 van 14.6.2019, blz. 54).

		— Op de elektriciteitsmarkt actieve marktdeelnemer als bedoeld in artikel 2, punt 25, van Verordening (EU) 2019/943, die diensten verleent op het gebied van aggregatie, vraagrespons of energieopslag als bedoeld in artikel 2, punten 18, 20 en 59, van Richtlijn (EU) 2019/944
	b) Stadsverwarming en -koeling	— Stadsverwarming en -koeling als bedoeld in artikel 2, punt 19, van Richtlijn (EU) 2018/2001 ⁴⁷ ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen
	c) Aardolie	— Exploitanten van oliepijpleidingen
		— Exploitanten van voorzieningen voor de productie, raffinage en behandeling van olie, opslag en transport
		— Centrale entiteiten voor de voorraadvorming als bedoeld in artikel 2, punt f), van Richtlijn 2009/119/EG ⁴⁸ van de Raad

⁴⁷ Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (PB L 328 van 21.12.2018, blz. 82).

⁴⁸ Richtlijn 2009/119/EG van de Raad van 14 september 2009 houdende verplichting voor de lidstaten om minimumvoorraden ruwe aardolie en/of aardolieproducten in opslag te houden (PB L 265 van 9.10.2009, blz. 9).

	d) Aardgas	— Leveringsbedrijven als bedoeld in artikel 2, punt 8, van Richtlijn nr. 2009/73/EG ⁴⁹
		— Distributiesysteembeheerders als bedoeld in artikel 2, punt 6, van Richtlijn 2009/73/EG
		— Transmissiesysteembeheerders als bedoeld in artikel 2, punt 4, van Richtlijn 2009/73/EG
		— Opslagsysteembeheerders als bedoeld in artikel 2, punt 10, van Richtlijn 2009/73/EG
		— LNG-systeembeheerders als bedoeld in artikel 2, punt 12, van Richtlijn 2009/73/EG
		— Aardgasbedrijven als bedoeld in artikel 2, punt 1, van Richtlijn nr. 2009/73/EG
		— Exploitanten van voorzieningen voor de raffinage en behandeling van aardgas

⁴⁹ Richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG (PB L 211 van 14.8.2009, blz. 94).

	e) Waterstof	— Exploitanten van voorzieningen voor de productie, opslag en transmissie van waterstof
2. Vervoer	a) Lucht	— Luchtvaartmaatschappijen als bedoeld in artikel 3, punt 4, van Verordening (EG) nr. 300/2008 ⁵⁰ , <u>die voor commerciële doeleinden worden gebruikt</u>
		— Luchthavenbeheerders als bedoeld in artikel 2, punt 2, van Richtlijn 2009/12/EG ⁵¹ , luchthavens als bedoeld in artikel 2, punt 1, van die richtlijn, met inbegrip van de kernluchthavens die in bijlage II, afdeling 2, bij Verordening (EU) nr. 1315/2013 ⁵² zijn opgenomen, alsook de entiteiten die bijbehorende installaties bedienen welke zich op luchthavens bevinden
		— Exploitanten op het gebied van verkeersbeheer en -controle die luchtverkeersleidingsdiensten als bedoeld in artikel 2, punt 1, van Verordening (EG) nr. 549/2004 ⁵³ aanbieden

⁵⁰ Verordening (EG) nr. 300/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2008 inzake gemeenschappelijke regels op het gebied van de beveiliging van de burgerluchtvaart en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 2320/2002 (PB L 97 van 9.4.2008, blz. 72).

⁵¹ Richtlijn 2009/12/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2009 inzake luchthavengelden (PB L 70 van 14.3.2009, blz. 11).

⁵² Verordening (EU) nr. 1315/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 betreffende richtsnoeren van de Unie voor de ontwikkeling van het trans-Europees vervoersnetwerk en tot intrekking van Besluit nr. 661/2010/EU (PB L 348 van 20.12.2013, blz. 1).

⁵³ Verordening (EG) nr. 549/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 10 maart 2004 tot vaststelling van het kader voor de totstandbrenging van het gemeenschappelijke Europese luchtruim ("de kaderverordening") (PB L 96 van 31.3.2004, blz. 1).

	b) Spoor	— Infrastructuurbeheerders als bedoeld in artikel 3, punt 2, van Richtlijn 2012/34/EU ⁵⁴
		— Spoorwegondernemingen als bedoeld in artikel 3, punt 1, van Richtlijn 2012/34/EU, [...] en exploitanten van dienstvoorzieningen als bedoeld in artikel 3, punt 12, van Richtlijn 2012/34/EU

⁵⁴ Richtlijn 2012/34/EU van het Europees Parlement en de Raad van 21 november 2012 tot instelling van één Europese spoorwegruiimte (PB L 343 van 14.12.2012, blz. 32).

	c) Water	— Bedrijven voor vervoer over water (binnenvaart, kust- en zeevervoer) van passagiers en vracht als bedoeld in bijlage I bij Verordening (EG) nr. 725/2004⁵⁵, met uitzondering van de door deze bedrijven geëxploiteerde individuele vaartuigen — Beheerders van havens als bedoeld in artikel 3, punt 1, van Richtlijn 2005/65/EG⁵⁶, inclusief hun havenfaciliteiten als bedoeld in artikel 2, punt 11, van Verordening (EG) nr. 725/2004, alsook entiteiten die werken en uitrusting in havens beheren — Exploitanten van verkeersbegeleidingssystemen als bedoeld in artikel 3, punt o), van Richtlijn 2002/59/EG⁵⁷ van het Europees Parlement en de Raad

⁵⁵ Verordening (EG) nr. 725/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 betreffende de verbetering van de beveiliging van schepen en havenfaciliteiten (PB L 129 van 29.4.2004, blz. 6).

⁵⁶ Richtlijn 2005/65/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2005 betreffende het verhogen van de veiligheid van havens (PB L 310 van 25.11.2005, blz. 28).

⁵⁷ Richtlijn 2002/59/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2002 betreffende de invoering van een communautair monitoring en informatiesysteem voor de zeescheepvaart en tot intrekking van Richtlijn 93/75/EEG van de Raad (PB L 208 van 5.8.2002, blz. 10).

	d) Weg	— Wegenautoriteiten als bedoeld in artikel 2, punt 12, van gedelegeerde Verordening (EU) 2015/962⁵⁸ van de Commissie die verantwoordelijk zijn voor het verkeersbeheer, <u>met uitzondering van overheidsinstanties voor wie verkeersbeheer of de exploitatie van intelligente vervoerssystemen slechts een niet-essentieel onderdeel van hun algemene activiteiten is</u> — Beheerders van intelligente vervoerssystemen als bedoeld in artikel 4, punt 1, van Richtlijn 2010/40/EU⁵⁹
3. Bankwezen - <u>enkel voor de toepassing van de artikelen 1 t.e.m. 9 van deze richtlijn</u>		Kredietinstellingen als bedoeld in artikel 4, punt 1, van Verordening (EU) nr. 575/2013 ⁶⁰

⁵⁸ Gedelegeerde verordening (EU) 2015/962 van de Commissie van 18 december 2014 ter aanvulling van Richtlijn 2010/40/EU van het Europees Parlement en de Raad wat de verlening van EU-wijde realtimeverkeersinformatiediensten betreft (PB L 157 van 23.6.2015, blz. 21).

⁵⁹ Richtlijn 2010/40/EU van het Europees Parlement en de Raad van 7 juli 2010 betreffende het kader voor het invoeren van intelligente vervoerssystemen op het gebied van wegvervoer en voor interfaces met andere vervoerswijzen (PB L 207 van 6.8.2010, blz. 1).

⁶⁰ Verordening (EU) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 (PB L 176 van 27.6.2013, blz. 1).

4. Infrastructuur voor de financiële markt - <u>enkel voor de toepassing van de artikelen 1 t.e.m. 9 van deze richtlijn</u>	— Beheerders van handelsplatforms als bedoeld in artikel 4, punt 24, van Richtlijn 2014/65/EU ⁶¹
	— Centrale tegenpartijen (CTP's) als bedoeld in artikel 2, punt 1, van Verordening (EU) nr. 648/2012 ⁶²
5. Volksgezondheid	— Zorgaanbieders als bedoeld in artikel 3, punt g), van Richtlijn 2011/24/EU ⁶³
	— EU-referentielaboratoria als bedoeld in artikel 15 van Verordening [XX] inzake ernstige grensoverschrijdende bedreigingen van de gezondheid ⁶⁴

⁶¹ Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van Richtlijn 2002/92/EG en Richtlijn 2011/61/EU (PB L 173 van 12.6.2014, blz. 349).

⁶² Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende otc-derivaten, centrale tegenpartijen en transactieregisters (PB L 201 van 27.7.2012, blz. 1).

⁶³ Richtlijn 2011/24/EU van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011 betreffende de toepassing van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg (PB L 88 van 4.4.2011, blz. 45).

⁶⁴ [Verordening van het Europees Parlement en de Raad inzake ernstige grensoverschrijdende bedreigingen van de gezondheid en houdende intrekking van Besluit nr. 1082/2013/EU, verwijzing bij te werken zodra voorstel COM(2020)727 final is aangenomen].

		— Entiteiten die zich bezighouden met onderzoek en ontwikkeling van geneesmiddelen als bedoeld in artikel 1, punt 2, van Richtlijn 2001/83/EG ⁶⁵
		— Entiteiten die farmaceutische basisproducten en farmaceutische bereidingen als bedoeld in sectie C, afdeling 21, van NACE Rev. 2 vervaardigen
		— Entiteiten die medische hulpmiddelen vervaardigen die in het kader van de noodsituatie op het gebied van de volksgezondheid als kritiek worden beschouwd ("de lijst van in een noodsituatie op het gebied van de volksgezondheid kritieke hulpmiddelen") als bedoeld in artikel 20 van Verordening XXXX ⁶⁶

⁶⁵ Richtlijn 2001/83/EG van het Europees Parlement en de Raad van 6 november 2001 tot vaststelling van een communautair wetboek betreffende geneesmiddelen voor menselijk gebruik (PB L 311 van 28.11.2001, blz. 67).

⁶⁶ [Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende een grotere rol van het Europees Geneesmiddelenbureau inzake crisisparaatheid en -beheersing op het gebied van geneesmiddelen en medische hulpmiddelen, COM(2020) 725 final, verwijzing bij te werken wanneer voorstel is aangenomen]

6. Drinkwater		Leveranciers en distributeurs van voor menselijke consumptie bestemd water als bedoeld in artikel 2, lid 1, punt a), van Richtlijn 98/83/EG van de Raad ⁶⁷ , maar met uitzondering van distributeurs voor wie de distributie van water voor menselijke consumptie slechts een <u>niet-essentieel</u> deel is van hun algemene activiteit van distributie van andere waren en goederen [...]
7. Afvalwater		Ondernemingen die stedelijk, huishoudelijk en industrieel afvalwater als bedoeld in de artikel 2, punten 1, 2 en 3, van Richtlijn 91/271/EEG ⁶⁸ van de Raad opvangen, lozen of behandelen, <u>met uitzondering van ondernemingen voor wie het opvangen, lozen of behandelen van stedelijk, huishoudelijk en industrieel afvalwater slechts een niet-essentieel onderdeel van hun algemene activiteit is.</u>

⁶⁷ Richtlijn 98/83/EG van de Raad van 3 november 1998 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water (PB L 330 van 5.12.1998, blz. 32).

⁶⁸ Richtlijn 91/271/EEG van de Raad van 21 mei 1991 inzake de behandeling van stedelijk afvalwater (PB L 135 van 30.5.1991, blz. 40).

8. Digitale infrastructuur - <u>enkel voor de toepassing van de artikelen 1 t.e.m. 9 van deze richtlijn</u>		— Internetknooppunten [als bedoeld in punt (X) van artikel 4 van NIS 2-richtlijn]
		— DNS-dienstverleners [als bedoeld in artikel 4, punt (X), van de NIS 2-richtlijn], <u>met uitzondering van exploitanten van root-naamservers</u>
		— Registers voor topleveldomeinnamen [bedoeld in punt (X) van artikel 4 van NIS 2-richtlijn]
		— Aanbieders van cloudcomputingdiensten [als bedoeld in punt (X) van artikel 4 van NIS 2-richtlijn]
		— Aanbieders van datacenterdiensten [als bedoeld in punt (X) van artikel 4 van NIS 2-richtlijn]

		— Aanbieders van netwerken voor content delivery [als bedoeld in punt (X) van artikel 4 van NIS 2-richtlijn]
		— Verleners van vertrouwensdiensten als bedoeld in artikel 3, punt 19, van Verordening (EU) nr. 910/2014 ⁶⁹
		— Aanbieders van openbare elektronischecommunicatienetwerken als bedoeld in artikel 2, punt 8, van Richtlijn (EU) 2018/1972 ⁷⁰ of aanbieders van elektronischecommunicatiediensten als bedoeld in artikel 2, punt 4, van Richtlijn (EU) 2018/1972, voor zover hun diensten publiek beschikbaar zijn

⁶⁹ Verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG (PB L 257 van 28.8.2014, blz. 73).

⁷⁰ Richtlijn (EU) 2018/1972 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 tot vaststelling van het Europees wetboek voor elektronische communicatie (PB L 321 van 17.12.2018, blz. 36).

[...]		[...]
		[...] ⁷¹
		[...]

⁷¹ [...]

10. Ruimtevaart		— Exploitanten van grondfaciliteiten die in het bezit zijn van en beheerd en geëxploiteerd worden door de lidstaten of door particuliere partijen en die de verlening van vanuit de ruimte opererende diensten ondersteunen, met uitzondering van aanbieders van openbare elektronischecommunicatienetwerken als bedoeld in artikel 2, punt 8, van Richtlijn (EU) 2018/1972